

**BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ
„NICOLAE MILESCU SPĂȚARUL” VASLUI**

MILESCIANA

Revistă semestrială

**Nr. 6,
decembrie 2019**

Colegiul de redacție:

Director: Voicu Gelu Bichineț

Redactor-șef: Liliana Moga

Secretar general de redacție: Alina Tanasă

Redactori: Anca-Elena Chelaru, Mihaela Ochianu, Luminița Șerban,
Mihaela-Elena Trifan, Dana Monica Vîntu

Colaboratori: prof. Petruș Andrei, Vasilica Grigoraș, prof. Elena Poamă,
prof. dr. Pavel Toma

Coperta: Sorin Talpalaru

Foto activități: Loredana Savin, Alina Tanasă

ISSN: 1841-4133

CUPRINS

Biblioteca de vacanță	5
Armonia dintre trecut și prezent creionează viitorul	8
Biblioteca - templu al spiritualității umane	11
Ziua Internațională a Alfabetizării: ce spun statisticile despre țara noastră.....	13
Cenacul ProLITERA, între realizări și proiecte.....	17
Concurs județean de creație literară.....	19
George Enescu - un fenomen cultural.....	21
Ora de recreere	23
Semne ale trecerii spre nemurire.....	25
Costache Olăreanu.....	27
<i>Capra vecinului</i>	<i>27</i>
Alexandru Vlahuță.....	28
<i>Sonet</i>	<i>28</i>
<i>Sfântă muncă</i>	<i>29</i>
<i>Triumful Așteptării</i>	<i>29</i>
<i>Cuvântul</i>	<i>30</i>
Vasluiul în creații literare:	31
Adrian Păunescu	31
Între iubitorii operei eminesciene.....	33
Scriitori vasluieni din țară și diasporă:.....	35
Mihaela Coșescu	35
Valentina Teclici.....	37
Dosoftei, patriarhul cărțurar, întâiul poet al neamului nostru	47
Om de cultură rafinat, delicat umorist și mărturisitor al propriei vieți.....	52
Mihai Ralea - proeminentă personalitate a culturii românești	55

Să ne amintim de Iuliu Rațiu...	60
Minunatul nostru prieten – scriitorul Ion Gheorghe Pricop	63
Interviu cu epigramistul Ioan Toderășcu	68
Evenimente culturale ale bibliotecii	71

Biblioteca de vacanță

Cu o tradiție de zece ani, proiectul „Biblioteca de vacanță” bucură generațiile de copii și tineri care trec pragul Bibliotecii Județene „Nicolae Milescu Spătarul” Vaslui. Este un proiect așteptat cu nerăbdare atât de copii, cât și de părinți, bucuroși că în vacanța de vară, în lunile iulie și august, au prilejul de a îmbina lectura cu jocul, de a dobândi cunoștințe și dezvolta abilități.

Activitățile prevăzute în cadrul proiectului se adresează utilizatorilor bibliotecii, cu vârste cuprinse între 7 și 14 ani, și au în vedere petrecerea timpului liber în mod plăcut și educativ, asigurând dezvoltarea unor abilități practice, artistice, formarea sau dezvoltarea deprinderilor de a comunica într-o limbă străină, însușirea de noi cunoștințe și de a descoperi lumea fascinantă a bibliotecii. Tematica activităților este diversă și răspunde celor mai variate pasiuni sau curiozități ale copiilor și tinerilor.

Ediția din anul 2019 a cuprins atelierele de: limbi străine (engleză, franceză, italiană, spaniolă, germană, rusă), lectură - „Ora poveștilor”, cultură și civilizație europeană - „Călătorind prin Europa”, educație juridică, jocuri logice - „Jocuri de enigmistică”, șah pentru începători și avansați, jocuri distractive - „Ora veselă”, creație origami&quilling, string art, muzică, pictură și „Cinematică... la bibliotecă” (proiecții de filme existente în colecțiile bibliotecii).

Un sprijin important pentru bibliotecari în derularea activităților din acest amplu proiect îl au colaboratorii bibliotecii: cadre didactice, specialiști în diverse domenii de activitate și tineri din grupul de voluntari „Călători pe drumul culturii”. Cu toții, prin muncă și dăruire, au reușit să ofere participanților o vacanță minunată, de neuitat. Apreciam efortul acestor oameni deosebiți, implicați în activitatea de voluntariat

desfășurată din dorința de a împărtăși cunoștințe în beneficiul utilizatorilor bibliotecii și comunității vasluiene.

Lucrările realizate în cadrul atelierelor de creație origami&quilling, string art și de pictură au fost prezentate publicului în expoziția „Artă și îndemânare” organizată în cadrul manifestării „Zilele Culturale ale Municipiului Vaslui”.

Rezultatele proiectului „Biblioteca de vacanță” au fost pe măsura așteptărilor datorită participării unui însemnat număr de copii și atragerii de noi utilizatori ai serviciilor de bibliotecă.

Șerban Luminița, șef Serviciu Relații cu publicul,
Biblioteca Județeană „N. M. Spătarul” Vaslui

Armonia dintre trecut și prezent creionează viitorul

Ziua de 4 aprilie 2019 a marcat cu literele neuitării un moment de suflet în istoria bibliotecii noastre.

Evenimentul, pregătit îndelung și cu mult drag de Liliana Moga, șef Serviciu Informatizare, Informare bibliografică, Prelucrarea și completarea colecțiilor, în colaborare cu domnul director Voicu Gelu Bichineț și colegi bibliotecari, a constatat în două momente speciale: relansarea revistei „Milesciana”, după o pauză de câțiva ani, și aniversarea doamnei Elena Poamă la împlinirea vârstei de 70 de ani.

Redactorii revistei și-au propus drept obiectiv promovarea activităților de cultură și a oamenilor merituoși în diverse domenii din județul nostru. În articolul intitulat „Un nou început”, Voicu Gelu Bichineț, directorul editorial, a punctat: „<<Milesciana>> este la un nou început de drum și sper din tot sufletul să-și urmeze zborul ascendent și neîntrerupt. Este publicația noastră ce oglindește zbucium, trăiri, sentimente, împliniri și muncă. Poate nu este genul de publicație așteptat și dorit de toți cititorii, dar sunt convins că este un început viguros, cu potențial și cu perspectivă. Numărul următor, cu siguranță, va fi mai bun decât cel de astăzi și mai puțin bun față de cel de poimăine.”

Caietul biobibliografic *Elena Poamă - 70, un OM în slujba cărții* face parte din „Personalități vasluiene”, serie dedicată oamenilor născuți sau stabiliți în județul Vaslui care, de-a lungul timpului, și-au pus amprenta pe dezvoltarea socială, științifică, culturală și spirituală a comunității.

Acesta nu a fost altceva decât un omagiu adus omului și profesionistului care, câtă vreme a condus instituția vasluiană cu devotament și dragoste, a lăsat urme adânci ce nu vor putea fi vreodată șterse. În „Argumentul” semnat de Liliana Moga, cea care s-a îngrijit de apariția caietului, este menționat faptul că: „Prezenta lucrare evidențiază rolul constructiv și foarte activ pe care l-a jucat doamna Elena Poamă în activitatea de management a Bibliotecii Județene Vaslui. Ziua aniversară ne oferă prilejul de a ne exprima gândurile față de cei cu care ne-am interferat existența, de a ne exprima sentimentele de admirație și respect pentru munca depusă cu răbdare și competență, pentru

capacitatea lor, dar și a celor din jur, de a se sincroniza rapid și eficient cu mersul timpului pentru a genera performanță.”

Din cuprinsul acestuia, notăm: *Repere biografice, Activitatea publicistică și literară, Despre viața și activitatea Elenei Poamă, în cărți și periodice, Interviu cu doamna Elena Poamă, Gânduri la aniversare, Iconografie.*

„Activitatea a fost reușită, aș putea spune că elementul surpriză a dominat de la cap la coadă această manifestare. Organizatorii nu au destăinuit care sunt elementele componente, astfel încât derularea etapelor a constituit o permanentă surpriză. Aș putea spune că îmi place o astfel de abordare care nu face decât să protejeze vorbitorii, dar lasă totodată spațiu generos de desfășurare fiecăruia. Surpriza editării unui caiet biografic profesional în care au fost cuprinse și gândurile aniversare ale câtorva personalități ale urbei noastre alături de urări calde ale foștilor colegi de breaslă au copleșit-o pe invitata de onoare. Vizionarea unor imagini surprinse de-a lungul carierei de director al instituției de cultură, evidențiind varietatea de activități culturale derulate nu doar în sediul bibliotecii, ci și în alte locații, toate realizate sub coordonarea doamnei Poamă, a avut darul de a provoca emoții vizibile nu doar pentru sărbătorită, ci și pentru cei din sală, numeroși ochi simțind umezeala unor lacrimi timide.” (Mihaela Ochianu, bibliotecar)

Întreaga activitate s-a derulat sub semnul emoției, al bucuriei reîntâlnirii, al zâmbetului însoțit de o lacrimă de fericire...

Alina Tanasă, Anca-Elena Chelaru,
Biblioteca Județeană „Nicolae Milescu Spătarul” Vaslui

Biblioteca - templu al spiritualității umane

„O bibliotecă este un ținut vrăjit, un palat cu desfătări, un adăpost în care te poți adăposti împotriva furtunilor. Bogații și săracii pot deopotrivă să se folosească de aceasta”.

John Lubbock

Și de această dată, doresc să pun în atenția cititorilor revistei „Milesciana” cartea, biblioteca și bibliotecarul, trinitate indispensabilă în educația non-formală.

Biblioteca are o valoare eternă! Societatea i-a recunoscut întotdeauna rolul în păstrarea tradiției, a patrimoniului și a memoriei colective. Prin colecțiile perene, biblioteca este un instrument important de gestionare a continuității temporale, iar generațiile succesive de utilizatori sunt ca valurile mării care, în permanență, acoperă și descoperă țărmurile și bogăția unui litoral, mereu același, dar diferit!

A vorbi despre bibliotecă înseamnă a vorbi despre instituția care cumulează uriașele valori spirituale, create în timp și teaurizate cu grijă, cu dragoste și, nu de puține ori, cu sacrificii. Biblioteca își păstrează rostul și primordialitatea prin carte - o punte fascinantă, misterioasă ce se lasă treptat descoperită. Octavian Goga spunea: „cinstiți cartea cu cinstea ce se cuvine evangheliei care apără și mântuiește de rău”, promovând mesianismul cărții, salvatoarea spiritului de mediocritate, de decadență. Eugen Lovinescu a considerat cărțile „construcții arhitectonice ce vor încremeni mii de ani în amintirea oamenilor și nu se vor împrăști decât odată cu specia”.

Rățiunea de a fi a oricărei biblioteci o constituie cititorul și nevoile sale informaționale prin punerea în valoare a potențialului propriu astfel încât infinitatea de cunoștințe și experiențe umane din propriile colecții să ajungă la cei interesați, îmbogățindu-le viața.

Cartea reprezintă un complet depozit al inteligenței omenesci, înmagazinând în filele ei cunoștințe, sensibilitate, fapte pe care le păstrează intacte un timp nedefinit.

„*Iubiți cartea, îngrijiți-o și citiți cât mai mult!*”, ne îndeamnă G.F. Morozov în lucrarea sa *Cărți prietene*, arătând importanța cărții pentru cititor. Tot el a afirmat că în compania personajelor nu i se urăște niciodată: „*Personajele sunt gata să-mi răspundă la orice întrebare. Unii îmi povestesc despre lucruri de demult, alții îmi dezvăluie tainele naturii, mă învață cum să trăiesc, alții, cum să mor... Acești prieteni sunt cărțile mele...*”

Cărțile sunt instrumente care deschid perspective noi, îți oferă răspunsuri la întrebări fundamentale și ajută gândirea liberă, ajută cititorul să desprindă propriile concluzii din torentul zilnic de informații. Prin lectură, îi înțelegem mai bine pe ceilalți și reușim să ne facem înțeleși, contribuind astfel la crearea unei lumi mai armonioase.

Când deschizi o carte, de fapt îți deschizi mintea. Cărțile sunt chei aflate la dispoziția cititorului, pe care le poate folosi oricând și oriunde. Ele te ajută să descifrezi lumea și oamenii care te înconjoară, să te adaptezi la nou, beneficiind atât de înțelepciunea și experiența de viață a gânditorilor din trecut, cât și de ideile revoluționare, de ultimă oră, ale gânditorilor contemporani.

Nu pot trece cu vederea că tot mai des ne confruntăm cu lipsa de interes pentru lectură, fenomen ce se manifestă la toate categoriile de vârstă. Cititul, odinioară o pasiune pentru mulți, a fost înlocuit cu diverse forme de petrecere a timpului liber, internetul și mijloacele media. Nu consider că aceste preocupări sunt inutile, dar cred că pot deveni dăunătoare atunci când ele se substituie total actului și plăcerii de a citi. Se alege cea mai ușoară cale de a intra în contact cu informația, și anume calculatorul sau media - vizuală, în detrimentul cărților care are drept consecințe:

- Pierderea formei tradiționale de inteligență reflexivă;
- Comunicarea numai pe orizontală;
- Lipsa dezvoltării atitudinii sentimentale și emoționale;
- Utilizarea unui vocabular sărac.

Analizând un studiu privind barometrul cultural, am remarcat existența unui consum cultural redus, plasat într-o zonă superficială, dominat de produse mediocre: comedii, telenovele, manele, literatură de consum etc.

Sunt edificatoare următoarele informații cuantificate în procente:

- 15 % dintre români nu cunosc niciun autor român de literatură;
- 54,1 % nu cunosc niciun autor străin de literatură;
- 44 % nu urmăresc emisiuni culturale;
- 11 % nu cheltuiesc deloc bani pentru activități culturale;
- 35 % nu citesc deloc literatură;
- 14,5 % nu au nicio carte în casă;
- 16 % au între 21 - 50 de volume;
- 6,3 % au peste 500 de volume.

Această situație a devenit îngrijorătoare motivând Parlamentul să aprobe Legea 357/2018, care a instituit anul 2019 - „Anul Cărții” în România, care urmărește creșterea consumului de carte în țara noastră și indică urgența unei strategii coerente în acest sens.

Biblioteca poate contribui la corectarea acestei stări de lucruri trezind interesul pentru lumea fascinantă a cărții, fiind o structură formativă fundamentală în formarea generațiilor.

Lectura ocupă un loc esențial în devenirea umană, având un rol important în munca educativă. Aceasta se impune ca necesitate intelectuală și influențează personalitățile aflate în formare, dezvăluind taina pe care cărțile o ascund. Lectura continuă duce în timp la modelarea personalității pentru că o bibliotecă nu este un lux, ci una din necesitățile vieții.

Elena Poamă, profesor-bibliotecar

Ziua Internațională a Alfabetizării: ce spun statisticile despre țara noastră

Toamna aceasta a sunat clopoțelul dând de veste elevilor că e vremea studiului, a învățării de noi noțiuni, dar și a completării cunoștințelor dobândite în anii anteriori. Îmi aduc aminte cu drag de spusele unui cadru didactic al copiilor mei, ce repeta la ședințele cu părinții că a învăța constant e asemănător cu a construi o spirală, în cazul acesta o spirală a cunoștințelor care are capacitatea să crească, să se extindă cerc cu cerc, să își mărească „diametrul” pe măsură ce elevul acumulează și consolidează cunoștințe prioritare din sfera școlară. Ca inelele unui copac, cu cât mai multe - cu atât mai multă stabilitate în viață, mai multă putere de adaptare, mai multe șanse de realizare în plan social, dar și profesional, spunea profesorul de limba și literatura română, dăscălindu-ne nu doar pruncii, ci și pe noi, tineri în meseria de părinte.

Dincolo de festivismul primei zile de școală, de emoțiile tuturor celor ce au așteptări de pe poziții diferite (elevi, părinți, profesori, miniștri, politicieni), începutul fiecărui an școlar reprezintă un bun moment de analiză retrospectivă și de rememorare a etapelor sau eforturilor pentru eradicarea analfabetismului pe plan național, dar și mondial. Poate nu întâmplător, 8 septembrie (zi aflată în debutul anului școlar cam peste tot în lume) a fost declarată Ziua Internațională a Alfabetizării, celebrată fiind în fiecare an cu văditul scop de a aminti oamenilor importanța abilităților de a citi și a scrie. Inițiată, propusă în cadrul Conferinței mondiale a miniștrilor educației privind eradicarea analfabetismului ce s-a desfășurat la Teheran în perioada 8-19 septembrie 1965, Ziua Internațională a Alfabetizării a fost proclamată un an mai târziu, mai exact în 26 octombrie 1966 în timpul celei de-a XIV-a sesiuni a Conferinței Generale UNESCO. De atunci, fiecare an are obiective și scopuri de atins, organisme internaționale secondate de cele specifice fiecărei națiuni fiind implicate în a găsi soluții, căi de rezolvare a unor teme-probleme precum: „Alfabetizarea și sănătatea”, „Alfabetizarea și întărirea femeilor”, „Alfabetizare și pace”, „Alfabetizare și dezvoltare durabilă” sau precum cea supusă dezbaterii în actualul 2019, „Alfabetizare și multilingvism”. Alfabetizarea ca proces de instruire este importantă pentru că duce la eliminarea sărăciei, obține egalitate între sexe, dezvoltă societăți democratice. După 53 de ani de mobilizare, elaborare, punere în practică de strategii și măsuri care să ducă la educarea, alfabetizarea oamenilor, astăzi mai există în lume 758 de milioane de adulți și 114 milioane de tineri care nu știu să citească, dar nici să scrie, femeile reprezentând două treimi din populația analfabetă (conform datelor publicate de Institutul de Statistică al UNESCO).

În ceea ce privește țara noastră, procesul de alfabetizare a început cu mult înainte de Conferința din 1965, fiind una din prioritățile guvernelor românești, legile învățământului fiind schimbate, completate, adaptate în funcție și de evoluția socio-economică, determinate fiind și de evenimentele istorice și politice. Nu e cazul să ne afundăm prea mult în istorie, e suficient să înțelegem că din punct de vedere cronologic, procesul de alfabetizare în țara noastră s-a desfășurat în mai multe etape inevitabil legate de evenimente istorice importante pentru poporul nostru. Principatele Române nu au avut un sistem de educație până la jumătatea secolului al XIX-lea, motiv pentru care nu există o statistică a gradului de alfabetizare din această perioadă, dar știm că legile școlare din 1896-1898 au avut drept consecință creșterea numărului de elevi care trec pragul școlilor.

Ba mai mult, în 6 februarie 1898, într-un articol „Școalele de adulți de la sate” semnat de Ștefan Petică (1877-1904, poet simbolist, născut la Ivești, Bucești-Galați) în „Lumea nouă”, se menționează că la „inițiativa unor învățători entuziaști s-au înființat școli pentru alfabetizarea unor oameni maturi”, arătând că „țărani noștri sunt inteligenți, cu o inimă curată și foarte accesibili la cultură”.

România anului 1900 avea 282.225 de școlari și important de subliniat mi se pare faptul că între aceștia figurau 54.782 de fete. Finele anului școlar 1901 aducea între cei 12.499 de absolvenți 1.286 de fete. În această perioadă gradul de alfabetizare era de aproximativ 22% și va crește până la 39% în preajma anului 1912.

În anii de dinaintea primului război mondial numărul elevilor crește la 524.179, fetele reprezentând acum o treime, în timp ce la absolvire diferența dintre sexe se micșorează astfel încât din cei 42.066 absolvenți 9.819 sunt de sex feminin. Sunt convinsă că e mai mult decât limpede pentru oricare dintre noi că acestea sunt referiri la un mic segment din populația de vârstă școlară, mulți copii rămânând în bătaura casei legați de sărăcie și de insuficiențele pogoane de pământ. Astfel, nu e de mirare că în momentul declanșării războiului armata română avea în componența sa recruți care nu știau nici să citească, nici să scrie, nu puteau nici să se semneze... decât cu degetul muiat în tuș... tristă realitate surprinsă de altfel în opere literare, dar și în nenumărate pelicule cinematografice. 65% dintre recruții analfabeți comunicau cu familiile lor apelând pentru redactare sau lecturare la cei știutori de „carte”, la cei ce de bine, de rău puteau buchisi câteva propoziții.

Trecem peste anii războiului și, analizând fenomenul alfabetizării, avem plăcuta surpriză de a constata că rata alfabetizării continuă să crească. Reforma agrară din 1921 și împrăștierea țăranilor au avut consecință imediată îmbunătățirea situației materiale a multora dintre ei, vizibilă nu doar prin dispariția și înlocuirea acoperișurilor de paie, ci mai ales prin trimiterea la studii la oraș a unui număr tot mai mare de copii, ridicându-se astfel o generație de intelectuali din rândurile „prostimii” țărănești. Când, în perioada interbelică, învățământul primar devine gratuit, implicând cheltuieli din partea părinților doar pentru asigurarea hainelor, rechizitelor și manualelor, frecvența școlară ajunge la 60%. Cu toate acestea, doar jumătate din înscriși terminau cele patru clase fie din pricini financiare, fie din pricina mentalității generale - „nu-l dau la școală că nu-l fac popă”. Rata de alfabetizare atinge în perioada interbelică (mai precis în deceniul al treilea al secolului al XX-lea) procentul de 57% din populația țării, demn de luat în seamă fiind faptul că 1% din copiii de țărani ajungeau să-și încheie o educație superioară, astfel încât din cei 200 de intelectuali de marcă școliți acum, 170 proveneau din mediul rural. Statistica se bucura de creșterea numărului celor ce știau carte, dar comparația cu vecinii noștri bulgari unde procentul de alfabetizare atinsese cifra de 66,3 încă din 1926, în timp ce ungurii aveau peste 80% din populație știutoare de carte (1920), demonstrează că românii erau în urmă (procentual și cronologic), ceea ce este de-a dreptul rușinos dacă vrem să conștientizăm și faptul că 85% din școliștii noștri (adică din cei 57% alfabetizați) se opreau la stadiul claselor primare, chiar și mai puțin, abandonul școlar fiind cunoscut și în mediul urban.

La sfârșitul celui de-al doilea război mondial rata de alfabetizare crește la 77% sau cel puțin așa consemnează recensământul din 1948. După acest an, una din ideile centrale ale politicii de învățământ din România a fost unificarea învățământului și egalarea șanselor pentru băieți și fete, impunându-se totodată frecventarea obligatorie a școlilor (mai întâi 7, apoi 8 clase), înființându-se școli tehnice superioare, instituții de pregătire a

învățătorilor, universități. Evident că toate aceste măsuri au avut ca efect majorarea gradului de alfabetizare a populației urbane, dar și rurale, procentul de alfabetizare crescând simțitor în anii 1950-1960, însă nu trebuie pierdut din vedere că perioada regimului comunist nu oferă foarte multe informații credibile în acest sens, raportările fiind adeseori false. Rata de promovabilitate școlară era de 99%, dar să ne amintim că în acei ani trebuia lichidată repetenția, iar elevii erau declarați școlarizați indiferent dacă frecventau sau nu școala. Nenumărate au fost cazurile în care absolvenți de 8 clase, tineri ajunși la vârsta recrutării în armată au fost incapabili să scrie și să citească, fiind necesară alfabetizarea lor în spațiul cazon.

După căderea comunismului, anul 2005 cu al său recensământ vine cu informații noi despre rata alfabetizării, evidențiind un procent de 97,3%, iar statisticile anului 2011 arată că 99,64% din populația țării este cunoscătoare a scrisului și cititului, în timp ce doar 0,36% este analfabetă, adică pentru acest procent reprezentând un număr mic de români, abilitățile ce ne diferențiază de lumea animală și vegetală constituie nu o dificultate, ci o necunoscută. Veți spune că au mai trecut 8 ani de atunci, aproape un deceniu în care e posibil să fi progresat apropiindu-ne „vertiginos” de idealul 100%, însă eu una nu cred pentru simplul fapt că nu putem lua în calcul doar adevărul conform căruia bunicii și străbunicii noștri neștiutori de carte își vor fi pus pe piept mâinile trudite de muncă. Temerea mea se confirmă căci un raport al Comisiei Europene plasează România pe primul loc în topul analfabetismului din UE, efect determinat și de decizia unor părinți de a-și retrage copiii de la școală. Potrivit acestui raport, în anul 2016 un procent de 6% din populația țării noastre nu știa carte!

„Viitorul începe cu alfabetul”, „un copil care citește va fi un adult care gândește”, sunt doar două sloganuri ce ar trebui să pună pe gânduri pe acei părinți care, silindu-și odraslele să nu frecventeze școala, nu fac altceva decât să-și priveze copiii de un drept fundamental, acela de a învăța, de a se alfabetiza, condiție esențială pentru procesul de instruire și de dobândire a unor cunoștințe, competențe imperios necesare, vitale, hotărâtoare în dezvoltarea omului modern. Știu cadrele didactice, educatorii, știu bibliotecarii din studii și din experiența profesională că nenumărate sunt beneficiile existenței cărților în viața unui copil de vârstă mică, de vârstă școlară, aceștia având un avantaj major în alfabetizare, dezvoltarea limbajului, însușirea de deprinderi comportamentale, abilități și forme de conduită. Studiile arată că ar trebui să existe cel puțin 80 de cărți pentru a se simți un efect pozitiv, că expunerea adolescenților la un volum mare de cărți este parte integrantă din practicile sociale care îmbunătățesc alfabetizarea, capacitatea de a opera cu numere, dar și însușirea de competențe în tehnologia informației. Mai este cazul să spun că spațiile ce adună nu zeci, sute de cărți și sute de mii de volume sunt bibliotecile, că asigurând o varietate de documente (cărți, ziare, reviste, CD-uri, DVD-uri) cu informații din toate domeniile cunoașterii, ele, bibliotecile, devin spații optime învățării, studiului individual, lecturării sau navigării pe internet? Sute de mii de documente la îndemâna celor dornici a-și deschide mintea! Generații de liceeni au învățat în spațiile acestea ce emană știință și cultură, aici și-au consolidat cunoștințele școlare și îndrăznesc să afirm că și biblioteca le-a dat aripi să zboare, să ajungă în instituțiile de învățământ superior, chiar și mai departe!

Cu toate acestea, o serie de teste aplicate elevilor din toate ciclurile de învățământ contorizează rezultate menite să alarmeze, arătând că situația este dramatică deoarece nu

ne confruntăm doar cu analfabetismul pur a cărui rată este în urcare, ci și cu analfabetismul funcțional ce atinge procentul de 40%. Chiar dacă personal nu sunt într-un tot de acord cu modalitatea de interpretare a acestor teste, căci tematica vizează și elemente de logică, inteligență, IQ, totuși analiza lor este un element ce ajută în evaluarea „stării” tinerei națiuni. Parte din adolescenții din ziua de astăzi, chiar dacă știu să citească, chiar dacă știu să scrie, au reale dificultăți în înțelegerea unor texte elementare, le este greu sau aproape imposibil a extrage și a folosi cunoștințe din diverse domenii și a le utiliza în viața de zi cu zi. Astfel, mulți nu pot utiliza o hartă, nu pot interpreta un grafic, citind un afiș sau o rețetă, nu procesează informația, iar personal am descoperit tineri ce nu știu folosi dicționarul explicativ al limbii române. Se apreciază că tot în zona analfabetismului funcțional se încadrează și adulții care întâmpină dificultăți în stăpânirea năvășului calculator de ultimă generație sau a telefonului mobil sensibil la atingere. Analfabeți funcțional sunt catalogați și cei ce nu au permis de conducere a unui autovehicul, cei care nu cunosc elemente de bază ale infrastructurii bancare sau nu cunosc cel puțin o limbă străină de circulație mondială, și dați-mi voie să nu fiu de acord cu această nouă concepție. Rămâne însă ca o provocare a lumii moderne, sprijinirea acestor categorii de oameni spre a-și depăși „handicapurile” și „incapacitățile”... funcționale.

Poate curând vom ajunge din urmă state precum Norvegia, Finlanda, Luxemburg, Republica Populară Democrată Coreeană (unde 100% din populație este alfabetizată), dar nu prin plecarea analfabeților în țări cu zări mai senine, ci prin aplecarea spre studiu a tuturor celor ce vin după noi, dar bineînțeles și a acelor dintre noi care din diferite motive au vrut sau au fost lăsați într-o lume a necunoașterii de carte. Nici știutorii de carte nu trebuie să se considere superiori căci „a ști carte” nu e doar un șir de cuvinte cu miez pentru „a numi omul cult”, nu e o expresie folosită pentru a elogia nivelul de studii al posesorului, nu se referă doar la capabilitatea „de a desluși o carte, a da graiu slovelor ei negre, a preface semnul în sunet”, e o asociere de cuvinte care arată „pe omul care știe și știind poate”. Sunt vorbele marelui Nicolae Iorga, rostite în cadrul unei conferințe ținute la Drăgășani în ziua de 5 septembrie a anului 1910. De la această manifestare ne ajung din urmă de peste mai bine de un secol vorbele înțelepte ale cărturarului Iorga: „au însemnătate culturală, morală pentru popor, nu cei care au luat diploma de patru clase primare, de opt clase de liceu, de patru, cinci de Facultate, ci numai acei cari, din cunoașterea semnelor scrisului, din stăpânirea puterii cetitului, au ajuns la setea cetirii, la puțința străbaterii sufletului unei cărți și a îmbogățirii ființei lor dinlăuntru, printr-însul. Nu cel ce a învățat a ceti și nu mai este analfabet, ci acel care cetește, care se simte dator a ceti și știe ce trebuie să cetească”..., dar asta-i altă poveste de depănat altă dată...

Bibliografie:

- „Limbă și literatură” (1962);
- „Neamul românesc literar” (1910);
- www.un.org; en.unesco.org

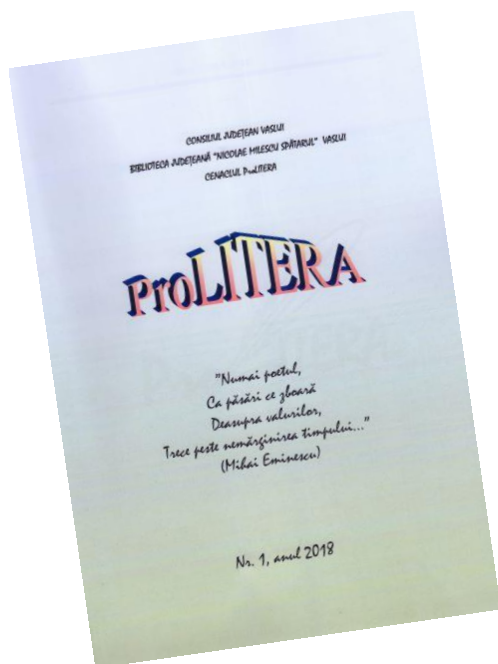
Mihaela Ochianu, Biblioteca Județeană „Nicolae Milescu Spătarul” Vaslui

Cenacul ProLITERA, între realizări și proiecte

Cenacul *ProLITERA* a trecut în cel de-al treilea an de existență. O parte dintre activitățile propuse de la începuturile sale au fost împlinite, altele își așteaptă încă momentul potrivit pentru a fi duse la bun sfârșit. Astfel, s-a reușit susținerea lună de lună a ședințelor prin atragerea unui număr promițător de tineri, participarea membrilor cenacului la diferite concursuri literare, încununată cu premii sau cu mențiuni, apariția celor două numere ale revistei *ProLITERA*, conținând creațiile cele mai reușite ale membrilor, crearea unei pagini pe adresa Bibliotecii Județene și a unui cont pe facebook, administrat de doamna bibliotecar Alina Tanasă, secretara cenacului, publicarea a două volume de versuri de către domnul Petru Grădinaru și doamna Alina Tanasă, susținerea unei conferințe în cadrul seriei *După-amiezi culturale la Vaslui*, de către prof. dr. Pavel Toma, cu titlul *Scrittorul între biografie și operă*. Ne propunem continuarea acestor activități, dar și adăugarea altora, realizabile: un schimb de experiență cu membrii *Salonului de literatură Junimea* din Iași, desfășurarea unor ședințe de cenacul în liceele și în școlile gimnaziale din orașul Vaslui, susținerea unei ședințe deschise la activitatea de cerc a profesorilor de limba și literatura română din liceele vasluiene, participarea la o tabără de creație literară.

Una dintre dorințele noastre mărturisite a fost aceea de a ne face cunoscuți

dincolo de cadrul bibliotecii și al sălii în care ne adunăm lună de lună. De aceea, am răspuns acestei provocări și am participat la diferite concursuri de creație literară: Concursul Național de Literatură „Virgil Caraivan”, prima ediție - 2018, unde juriul, format din membri ai Uniunii Scriitorilor din România, a apreciat calitatea creațiilor, oferind două mențiuni pentru proză scurtă la secțiunile elevi - Raisa Tofănel - și profesori - Pavel Toma; Festivalul Național „C. Tănase”, ediția a XXV-a, secțiunea literatură umoristică - mențiune pentru Vlad Poiană; Concursul Internațional de literatură română „Treptele devenirii”, ediția I - Romeo Crețu - premiul I; mențiunea elevei Ancuța Prisecaru la Concursul de creație „Tinere mlădițe”, ediția I. O parte dintre materialele premiate au fost publicate în numărul 2 al revistei *ProLITERA*, ca semn de recunoaștere a valorii lor.

Așteptăm în continuare cu mult interes materialele concepute de către tineri, încredințându-i de plăcerea citirii lor, la ședințele lunare de cenaclu, pe site-ul Bibliotecii Județene, prin corespondența

electronică la adresa cenaculprolitera@yahoo.com sau pe pagina de facebook a cenaclului.

Prof. dr. Pavel Toma, coordonatorul cenaclului *ProLITERA*

Concurs județean de creație literară

Biblioteca Județeană „Nicolae Milescu Spătarul” Vaslui organizează, în parteneriat cu Inspectoratul Școlar Județean Vaslui și cu bibliotecile publice din județul Vaslui, Ediția a II-a, 2020, a concursului județean de creație literară „Mlădițe literare”.

Regulament

Argument

Într-o lume dominată de informația digitală, bibliotecile publice invită tânăra generație la un concurs de creație literară. Acolo unde autori din toate timpurile stau așezați pe rafturi așteptându-și cititorii, bibliotecarii și-au propus să facă loc și „mlădițelor” de astăzi. Așa că, odată provocarea lansată, copiii pot visa că numele lor se vor număra printre creatorii de mâine.

Scopul concursului:

Stimularea potențialului creativ al elevilor, descoperirea și atragerea în competiție a unui număr cât mai mare de elevi cu înclinații literare.

Grup țintă: elevii claselor V – XII

Concursul se va desfășura pe două categorii de vârstă:

Categoria I: 10 – 14 ani (clasele V-VIII);

Categoria a II-a: 15 - 18 ani (clasele IX – XII).

Aspecte organizatorice

Se acceptă fie trei (3) poezii, fie o proză scurtă. O lucrare nu trebuie să depășească trei (3) pagini.

Participanții pot aborda, la alegere, una sau mai multe dintre următoarele teme: familia, prietenia, iubirea, toleranța, bunătatea, empatia.

Se evaluează: creativitatea, originalitatea, mesajul transmis, scrierea corectă din punct de vedere gramatical.

Lucrările vor fi redactate în trei exemplare și introduse într-un plic de format A4. În același plic se introduce o fișă cu următoarele date: nume și prenume, școala, biblioteca, profesor/bibliotecar îndrumător, categoria de vârstă și date de contact ale participanților și îndrumătorilor (număr telefon și adresa de email). Lucrările pot fi scrise atât la calculator, cât și de mână.

Pentru predarea lucrărilor participanții au următoarele variante:

- ✓ La sediul bibliotecilor din localitatea de domiciliu;
- ✓ Personal la sediul Bibliotecii Județene „Nicolae Milescu Spătarul” Vaslui, Sala de împrumut la domiciliu pentru adulți;
- ✓ Prin poștă la adresa Bibliotecii Județene „Nicolae Milescu Spătarul” Vaslui, Strada Hagi Chiriac, nr 2, cu mențiunea pe plic Concurs „Mlădițe literare”;
- ✓ Prin email: metodic.bjvs@gmail.com.

Calendarul concursului:

- ✓ 1 octombrie 2019 – 31 ianuarie 2020: promovarea concursului și primirea lucrărilor;
 - ✓ 1 februarie 2020 – 14 februarie 2020: trimiterea lucrărilor către Biblioteca Județeană „Nicolae Milescu Spătarul” Vaslui;
 - ✓ 17 februarie – 28 februarie: jurizarea lucrărilor;
 - ✓ 2 martie: anunțarea câștigătorilor prin afișare la bibliotecile publice și școlile participante din județ.
- * Autorii își vor asuma responsabilitatea în ceea ce privește originalitatea și eventualele litigii privind dreptul de autor.
- * Nu se acceptă creații publicate sau premiate la alte concursuri.
- * Premianții vor pune la dispoziția organizatorilor lucrările în format editabil.

Festivitatea de premiere va avea loc în data de 23 aprilie 2020 la Biblioteca Județeană „Nicolae Milescu Spătarul” Vaslui.

Se vor acorda premii astfel: Premiul special și pentru fiecare categorie se vor acorda premiul I, II, III și 3 MENȚIUNI. Lucrările premiate vor fi tipărite într-o broșură editată de Biblioteca Județeană „Nicolae Milescu Spătarul” Vaslui, care va fi oferită câștigătorilor la festivitatea de premiere.

Mihaela-Elena Trifan,
Șef Serviciu Programe și proiecte culturale,
metodic, conservare și restaurare documente,
Biblioteca Județeană „Nicolae Milescu Spătarul” Vaslui

George Enescu - un fenomen cultural

Sub semnul ediției a XXIV-a a Festivalului Internațional „George Enescu”, eveniment desfășurat în perioada 31 august – 22 septembrie 2019 în capitală, orașe din țară și din întreaga lume, la Sala Mediatecă a Bibliotecii Județene „Nicolae Milescu Spătarul” Vaslui a avut loc o serie de activități care au marcat împlinirea a 138 de ani de la nașterea marelui compozitor, violonist, pianist și dirijor.

Rapsodiile marelui muzician au răspândit în lume motivele cântecelor și dansurilor populare românești fiind spectaculos orchestrate, interpretate în concert sau în înregistrări discografice sub bagheta unor dirijori celebri. Compuse la doar 20 de ani, în vara și toamna anului 1901, cele două „Rapsodii Române” au fost prezentate, sub bagheta lui Enescu, în primă audiție în 23 februarie 1903 la Ateneul Român din București. Tânărul Enescu a compus rapsodiile la Sinaia, când revenise în țară după studiile de la Viena și Paris și avea nostalgia locurilor natale, a cântecului păsărilor și al lăutarilor din satele copilăriei sale, iar cele două lucrări reflectă iubirea pentru folclorul românesc, dar și pentru acordurile muzicii clasice. În materie de muzică, la început de secol XX, tot ce venea din estul Europei era considerat exotic, iar rapsodiile lui Enescu aduceau un aer proaspăt prin spiritul modern în care orchestrase cântece de petrecere, hore, sârbe, doine și balade (din Muntenia, Moldova și Transilvania) și adăugase teme muzicale de factură cultă.

Enescu a fost primul compozitor român care a depășit granițele țării, iar rapsodiile i-au adus celebritatea internațională, în special „Rapsodia Română nr. 1”. Lucrarea a ajuns cunoscută încă din timpul vieții sale, fiind cântată în marile săli de concerte din Europa și din Statele Unite ale Americii, unde a fost prezentată în premieră în anii ‘30, sub bagheta marelui dirijor Leopold Stokowski, cu Orchestra Filarmonică din Philadelphia.

La activitățile dedicate lui George Enescu au participat copii de la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului - Complexul de Servicii Comunitare, Centrul de Zi nr. 1, elevi de la Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare”, Liceul Tehnologic „Ștefan Procopiu” și Liceul cu Program Sportiv.

Activitățile au constat în: expunerile „George Enescu -Viața în imagini”, „Viața și activitatea marelui compozitor George Enescu” și „Efectele muzicii clasice asupra dezvoltării copiilor”, expoziția „Tribut lui George Enescu” cu documente audio-video din

colecțiile bibliotecii și audiția operelor „Rapsodia Română nr. 1 în La major” și „Rapsodia Română nr. 2 în Re major”.

Carmen Trufia, bibliotecar Sala Mediatecă,
Biblioteca Județeană „Nicoale Milescu Spătarul” Vaslui

Ora de recreere

Specialiștii atrag atenția că din ce în ce mai mulți copii, chiar dintre cei de la clasele primare, sunt foarte obosiți, epuizați, nervoși, fără chef și că școala a devenit pentru ei o tortură. Vinovați, în aceeași măsură, de acest lucru, sunt atât părinții, cât și școala. Prin colaborare, susținere și înțelegere se poate crea o lume mai bună și se poate da o șansă în plus la educație.

Proiectul propus vizează activități de relaxare prin joc, de natură creativă și atitudinală. Participanții pot veni la bibliotecă, o oră pe săptămână în fiecare zi de miercuri (exact la mijlocul săptămânii de lucru), la o activitate de recreere prin joc, în ideea detașării de stresul activităților școlare (teme, proiecte, portofolii etc). Punem la dispoziția lor o gamă variată de cărți și jocuri distractive, materiale pe suport electronic pentru audiții și vizionări, marcăm diferite evenimente, sărbători naționale și/sau internaționale și ne adaptăm în funcție de solicitările participanților.

Activitatea este gândită și adaptată tuturor vârstelor specifice învățământului primar, pentru ca aceasta să fie ușor de abordat de către fiecare utilizator. Proiectul se desfășoară pe parcursul anului școlar, dar nu în vacanțe.

JOCURI PROPUSE

■ TELEFONUL FĂRĂ FIR	■ CUVINTE ÎNCRUCIȘATE	■ AVIOANE PE HÂRTIE
■ FAZAN	■ COMPUNEȚI O PROPOZIȚIE	■ REȚEAUA DE ÎNTREBĂRI
■ ȚOMANAP	■ ELIMINAT PRIN CLIPIRE	■ DACĂ
■ X ȘI O	■ FLORI, FETE, FILME SAU BĂIEȚI	■ PATRU COLȚURI
■ ÎN JURUL LUMII	■ CAZI ÎN APĂ?	■ MAGAZINUL
■ NUMEȘTE CINCI	■ PORTOCALELE; BISCUITELE	■ TABELUL NUMELOR

MONOPOLY REMI SCRABBLE GENIUS TABLE ȘAH PUZZLE

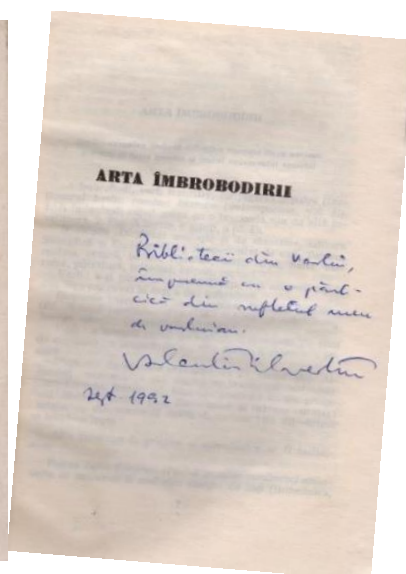
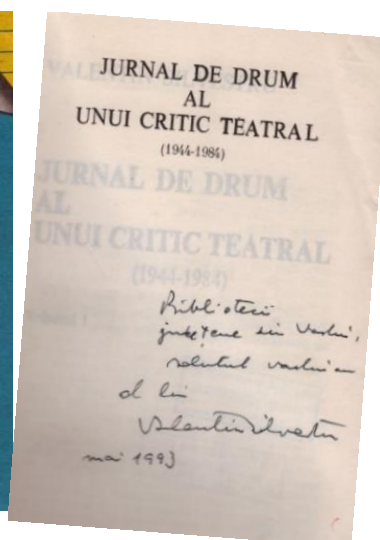
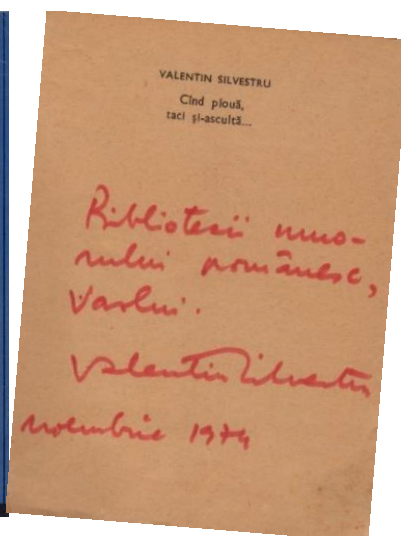
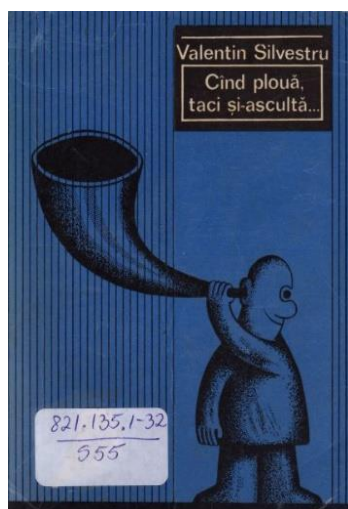
DOAR ÎN PERIOADA ANULUI ȘCOLAR

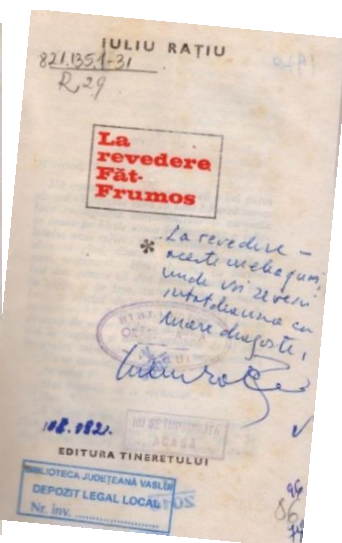
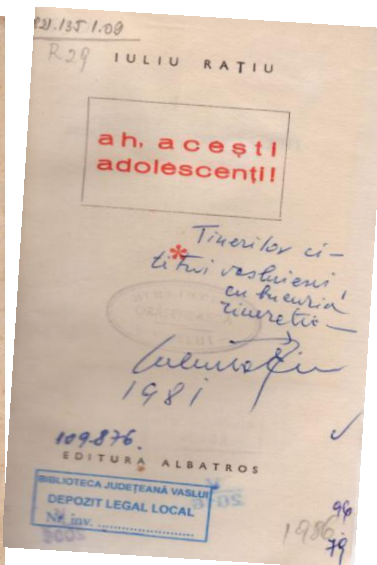
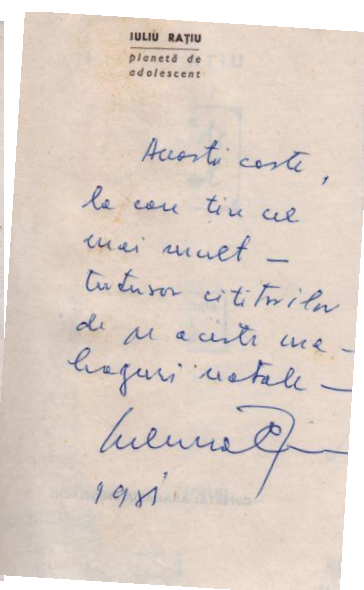
- Reducerea nivelului de stres (jocul duce la dezvoltarea unui nivel de atașament sănătos pentru copil și aduce bună dispoziție atât pentru copil, cât și pentru părinte);
- Creșterea numărului de elevi care frecventează biblioteca;
- Promovarea imaginii bibliotecii în comunitate;
- Întărirea parteneriatului cu alte instituții.

Responsabil proiect, Dana-Monica Vîntu, bibliotecar,
Biblioteca Județeană „Nicolae Milescu Spătarul” Vaslui

Semne ale trecerii spre nemurire - autografe, dedicații ale scriitorilor care au trecut pragul Bibliotecii Județene „Nicolae Milescu Spătarul” Vaslui

Costache Olăreanu

Capra vecinului

O explicație filosofică a faimoasei ziceri populare: „să moară capra vecinului” am găsit în *Omul resentimentului* al lui Max Scheler (1874-1924), fenomenolog reputat și întemeietor al „sociologiei cunoașterii”, a cărei carte, bine tradusă și la noi de către Radu Gabriel Pârvu, cu o consistentă introducere a lui Vasile Dem. Zamfirescu, a apărut la Editura Trei (1998). Citisem, cu mulți ani înainte, „Esența și formele simpatiei” de același, într-o ediție franțuzească, furată la propriu, în 1949, din biblioteca seminarului de psihologie de la etajul II al Universității, dintr-un morman de cărți „burghezo-moșierești”, destinat arderii, și nu pot spune că impresiile de lectură fuseseră peste măsură de favorabile (o anume „încetineală” a demonstrației, un ton împopistrat, atât de specific nemților), iar despre *Das Ressentiment* (autorul mărturisește în prefață că nu a reușit în nici un chip să traducă în nemțește cuvântul franțuzesc!) aflasem, cum se spune, din auzite.

Ce ar fi resentimentul? Este acea stare pe care La Rochefoucauld o intuise atât de bine: „Oamenii cu o inteligență mediocră înfierează de obicei tot ce le depășește puterea de înțelegere” și căreia Nietzsche, descoperitorul de fapt și teoreticianul resentimentului, îi găsește bazele morale și filosofice. Scheler îl continuă și dezvăluie elementul generator al acestuia, adică tensiunea dintre *dorință* și *neputință*, ura și invidia pentru ceea ce un altul are și tu nu ai (frumusețe, bogăție, sănătate, putere, curaj, mărire ș.cl.) Ar fi vorba de o „autointoxicare psihică” ce produce o permanentă *invidie existențială* (îi recunosc lui X. meritele, virtuțile, dar în sinea mea aș dori ca posesorul atâtor calități *să nici nu existe*!). În timp ce tipul distins are față de un altul, superior lui, candoarea, naivitatea de a crede că propriile calități nu-i sunt afectate de prezența celui alt, *tipul comun*, luat în sensul său foarte concret, nutrește gelozie, ură, invidie, ajungând până la a contesta și detesta însăși tabla de valori unanim recunoscută și ajungând la o altă ierarhizare valorică, sărăcia fiind preferată bogăției, umilința-gloriei, suferința-bucuriei. Doamna de Staël spusese, la vremea ei, că „superioritatea se exercită mult mai bine prin aprobare decât prin critică” – ceea ce, mă gândesc acum, ar putea servi de minune descrierii primului tip, a tipului *distins*.

Dar, de la aceste tratări oarecum teoretice, să încercăm să ajungem și la zilele noastre. Lucru pe care Vasile Dem. Zamfirescu, în introducerea sa, îl face cu multă pricepere și aplicație. La produsele „clasice” ale resentimentului (*creștinismul*, pentru Nietzsche, *morala burgheză*, pentru Scheler), trebuie neapărat adăugat *comunismul*, un etos, cum bine arată autorul introducerii, care „a valorizat colectivismul, colaborarea și egalitarismul în dauna individualismului, concurenței și diferențelor sociale” și în cadrul căruia orice reușită care depășea condiția mizeră a majorității trecea resentimente dintre cele mai puternice.

Din păcate, aceste reminiscențe ale stării resentimentare provocate de comunism continuă și astăzi să ne otrăvească inimile, să ne întunece mințile. A susține că doar „masele” trebuie să decidă, când se știe prea bine cât de „mediocre” sunt ele, a perora împotriva „elitelor”, chiar puține câte ne-au mai rămas, dar supărătoare după valurile succesive de mediocritate pe care le-am trăit cu toții în anii „egalizării” comuniste, a

prezuma că orice reușită profesională, un cât de mic succes în țară sau peste hotare nu poate fi decât rezultatul unor mașinațiuni, în fine, a da mereu vina pe alții și a vedea Occidentul opulent doar ca pe un produs al Satanei – iată doar câteva dintre reacțiile resentimentului.

„Capra vecinului”, pentru mulți, nu e numai a vecinului de palier sau de ogradă, ci aproape toată lumea: ungurul sau evreul, îmbogățitul sau călătoritul peste hotare, pensionarii sau țăranii, bucureșteanul sau provincialul, intelectualul care continuă să se cultive sau cel ce-și păstrează umorul, partidul la putere sau cel ce obține procente mai măricele prin sondajele de opinie, angrosistul ca și „buticarul”, bursierii ca și câștigătorii mai știu eu căror concursuri. Nimeni nu scapă de grila resentimentului, grilă ce nu cuprinde decât sărăcia generalizată (dacă n-am eu, nici altul să nu aibă!), neieșirea din rând și, la o adică, „o tiranie ca-n Rusia”, după vorbele lui nenea Iancu.

Cred că citirea cărții lui Scheler, mai ales de către cei mai puțin *distinși*, ar fi tot atât de fascinantă și de folositoare ca un privit mai îndelung în oglindă.

Alexandru Vlahuță

Sonet

Din tot ce ne-a fost drag mai înainte
Povești rămân și cântece-nvechite;
Ne fură clipele, pe nesimțite,
Din flori mirosul, sensul din cuvinte:

Și-n liniștea-nserării, ce ne-nghite,
Ca frunzele uscate pe morminte,
Se scutură aducerile-aminte
Pe inimile noastre ostenite.

Ruini suntem și orice gând ne doare
Căci e făcut din temeri și regrete.
Te blestemăm și, totuși, cu ce sete

Întindem buzele tremurătoare,
Vrăjita-ți undă să ne mai îmbete,
Viață – pururea fermecătoare!

Sfântă muncă

Sfântă muncă e aceea
Ce răsplata-n ea-și găsește.
De-nțelegi tu asta, cheia
Fericirii tale-o ții.
Urgisit de toți să fii,
Tu de-a pururea iubește,
Iar ca să trăiești în pace,
Nimic lumii să nu-i cei,
Binele te-nvaț-a-l face
Ca albina mierea ei.

Triumful Așteptării

Nebiruit e omul ce luptă cu credință!
El știe că pe lume nimic zadarnic nu-i,
Că dincolo de truda și jertfa clipei lui,
În taină, vremea țese la sfânta biruință,
Că vuietele toate visează armonie,
Că... este o dreptate și... trebuie să vie!

Talazuri năvălească-l! vrăjmașa lumii ură
Întunece-i viața în beznă de minciuni!
Copiii lui închidă-l în casa de nebuni!
Lovească-l orice mână! hulească-l orice gură!...
El simte cum îi crește din inimă o floare
Cu-atât mai luminoasă, cu cât mai mult îl doare.

Te-ai întrebat vrodată din ce undire-nceată
De lacrimi tănuite se naște un izvor?
De mii de ani în piatră lovește răbdător,
Strop după strop, s-o spargă... Drum greu a fost... Dar iată!
În valuri de lumină, chemat de dorul mării,
Un fluviu nou vestește *Triumful Așteptării*.

Cuvântul

Ca-n basme-i a cuvântului putere;
El lumi aieva-ți face din păreri
Și chip etern din umbra care piere,
Și iarăși azi din ziua cea de ieri.

El poate morții din mormânt să-i cheme;
Sub vraja lui atotputernic ești,
Străbați în orice loc și-n orice vreme
Și mii de feluri de vieți trăiești.

Te-atinge doar, și tu – o biată clipă
Ce tremură-ntre două veșnicii –
Privești de sus a lumilor risipă
Și toat-a lor zădărnice știi.

Aprinde-n inimi ură sau iubire,
De moarte, de viață-i dătător
Și neamuri poate-mpinge la pieire,
Cum poate-aduce mântuirea lor.

Voi, căror vi s-a dat solia sfântă
De preoți ai acestei mari puteri,
Voi, în al căror suflet se frământă
Întunecate valuri de dureri,

Și gânduri de-un întreg popor gândite,
Nu duceți minunatul vostru dar
Ofrandă mâinilor nelegiuite,
Ci ca pe sfânta masă din altar.

A-mpărtășirii taină preacurată,
Așa cuvântul să vi-l pregătiți –
Ca mii de inimi la un fel să bată
Și miilor de veacuri să vorbești.

Vasluiul în creații literare:

Adrian Păunescu

Infinita bunătate

Ce noapte liniștită la Vaslui
și totuși, cea mai mare dintre toate,
așa cum poate însăși mama nu-i
este această sfântă bunătate.

Au moldovenii bunătatea lor
cu care au știut să intre-n țară,
cu ea se nasc, precum cu ea și mor
și nimenea cu ei nu se compară.

Ei, hăituiți de-atâtea-mpărății,
ce norii lumii îi creștau cu tuiul,
visau către-a lui Ștefan sfântă zi
când neamul nostru și-a găsit Vasluiul.

Se vor mai naște vânători vicleni
să speculeze dragoste și milă.
dar țara va rămâne-n moldoveni
ascunsă într-o cosmică prăsilă.

Ce noapte liniștită la Vaslui
când frate geamăn stă spre frate geamăn
și între ei nimic palpabil nu-i
decât o bunătate fără seamăn.

O bunătate fără de folos,
o bunătate fără de prihană,
Moldova are sufletul frumos,
ca pruncul ce s-ar naște dintr-o rană.

Nu e un simplu strigăt din tumult,
ci e o bucurie că există
o bunătate biruind mai mult
decât o răutate anticristă.

Luminile s-au stins pe la ferești
și însuși întunericul unește
ca un bilanț al soartei omenești
moldovenește cu moldovenește!

Și-mi pare că în noapte mai apar
nori verzi și mari și vineții pe țară,
ca surogatul unui vechi coșmar,
ca un acces de criză biliară.

Și iarăși cred să suntem slabi și mici
și numai codrii pot să ne ajute,
dar, vai, sunt moldovenii mei aici,
cu sufletele veșnic nevândute.

Ei sunt într-un Vaslui liniștitor
cu pruncii lor ce freamătă-n neveste,
gătiți oricând a deveni popor
și-a da dovadă că Moldova este.

Dar mai cu seamă mi-a fost dat să văd
ceva cu mult mai tare decât toate,
mai tare ca o moarte și-un prăpăd,
această infinită bunătate.

Și dacă pe pământ s-ar risipi
atâtea calități care-ncotrova,
ea, bunătatea, ar veni-ntr-o zi
ca s-o numim definitiv Moldova.

Selecții de Alina Tanasă din volumele:

- *Cum poți să fii persan: publicistică*/ Costache Olăreanu. București: Cartea Românească, 2001;
- *Iubire: versuri și proză*. Antologie de Mircea și Sergiu Coloșenco/ A. Vlahuță. Bârlad: Sfera, 2004;
- *Sînt un om liber*/ Adrian Păunescu. București: Cartea Românească, 1989;
- *Versuri și proză*/ A. Vlahuță. București: Editura Eminescu, 1986.

Între iubitorii operei eminesciene

Alături de eminentul eminescolog Theodor Codreanu și de cei care îndrăgesc adevărul și frumosul artistic, se numără și scriitoarea Elena Condrei, organizatoarea Premiilor TEIUL DE AUR și TEIUL DE ARGINT ale editurii „Geea” din Botoșani.

În urma convorbirilor cu Theodor Codreanu pe tema „EMINESCU NESTINS” a rezultat o carte seducătoare cu subtitlul „Itinerare în miracolul eminescian”. Maria și Aurelian Antal sunt autorii copertelor: „Eminesciana” și „Luceafărul”, iar scriitorii Lina și Theodor Codreanu au asigurat pregătirea de tipar (Elena Condrei – *Convorbiri cu Theodor Codreanu: Itinerare în miracolul eminescian*, Editura Geea, Tipografia PIM, Iași, 2019).

Un citat din volumul *Căderea în sus a Luceafărului*, Ed. Porto-Franco, Galați, 1993, aparținând academicianului Mihai Cimpoi, este un veritabil „captatio benevolentiae” pentru cititorul avizat.

Meritul eminescologului Theodor Codreanu este acela „de a vedea un EMINESCU dincolo de romantism”, ceea ce cartea de față o dovedește „cu asupra de măsură” cum ar spune însuși marele poet.

Dialogul debutează cu o întrebare-capcană, referitoare la dacismul eminescian. Theodor Codreanu, „spirit academic”, extrem de bine informat, dă un răspuns adecvat. Prin „Memento mori” și „Rugăciunea unui dac”, dar și prin întreaga sa operă, EMINESCU „recunoștea limbii române substratul dac, traco-iliric”. Theodor Codreanu se sprijină, ca întotdeauna, pe documente, amintind cele două afirmații ale genialului poet: „Aici ne aflăm noi românii – limba cumpenei Universului” și „Eu sunt budist. Nefiind creștin simplu, ci creștin ridicat la puterea a 10-a” (p.12).

Nu putem enumera toate întrebările scriitoarei Elena Condrei în această scurtă cronică, dar le putem aprecia ca fiind inspirate, pertinente dovedind o profundă cunoaștere a fenomenului EMINESCU și căpătând din partea unuia dintre cei mai mari eminescologi contemporani, Theodor Codreanu, răspunsuri pe potrivă, unele exhaustive.

MIHAI EMINESCU a avut conștiința geniului său, după cum aflăm din propria mărturisire: „Dumnezeul geniului m-a sorbit din popor cum soarele soarbe un nour de aur din marea de amar.” Dovada geniului său nu este numai în opera sa, ci și în suferința îndurată, pe de o parte, iar pe de altă parte, lipsa de recunoștință atât din partea contemporanilor, cât și a posterității: „Astfel încăput pe mâna a oricărui, te va drege,/ Releor zice că sunt toate câte nu vor înțeleg... (MIHAI EMINESCU, „Scrisoarea I”).

Genialul Brâncuși s-a lovit și el de același „refuz al oamenilor în fața luminii”, atunci când i-au refuzat capodoperele făcute cadou românilor, spunând cu năduf: „Proști și săraci v-am lăsat, mai proști și mai săraci v-am găsit.” Ceea ce sculptorul Brâncuși a vrut să dăruiască se află la Centrul Cultural „Georges Pompidou” din Paris, unde, spre deosebire de celelalte obiective culturale care pot fi vizitate cu o sumă de la 27 de euro în sus, în Atelierul de sticlă a românului, intrarea este liberă. Francezii știu să fie generoși, dar și să dea palme, nu glumă.

În momentul în care am aflat spovedania codrenistă: „Nenorocirea vieții mele este de a mă fi întâlnit cu opera lui EMINESCU și de a o fi înțeles”, dintr-unul din volumele intitulate *Numere în labirint*, l-am contrazis spunând că, dimpotrivă, a fost „un

incomparabil noroc”, cea mai mare dovadă fiind cele paisprezece volume dedicate eminescologiei.

Maica Benedicta (acad. Zoe Dumitrescu Buşulenga), în *Caietul de la Vărativ – Convorbiri și cuvinte cu folos* (Ediție îngrijită de Fabian Anton, un produs „Credinței”, București, 2007) elogia eforturile eminescologului astfel: „Theodor Codreanu – eminescologul pe care îl respect până la cer pentru curajul în ceea ce-l privește pe EMINESCU” (p.84).

Ceea ce admir de fiecare dată la Theodor Codreanu este acel „sine ira et studio”, odată cu eleganța stilului.

Theodor Codreanu dă un răspuns ucigător lui Patapievici și intelectualilor lui Petrov, în special celor din „Galaxia Grama”.

După amplul și captivantul dialog dintre cei doi scriitori care îl văd pe EMINESCU, așa cum îl văd toți iubitorii operei sale, „peste timp”, cartea mai cuprinde „Câteva eseuri de eminescologie ale lui Theodor Codreanu”, „Afinități elective” (referințe critice), „Drumul confluențelor eminesciene” (cronologie) și „Iconografie”, „Ipostaze din viața și activitatea scriitorului Theodor Codreanu”, „Studii critice despre viața și opera lui Mihai EMINESCU”, precum și „Volume referențiale despre viața și opera lui Theodor Codreanu”.

Încheiem parafrazând spusa lui Sadoveanu despre *Letopisețul* lui Neculce: Cartea Elenei Condrei și a lui Theodor Codreanu mi-e carte de căpătâi și ori de câte ori o deschid mi se umple inima de plăceri rare.

Petruș Andrei, membru U.S.R.

Scriitori vasluieni din țară și diasporă:

Mihaela Coșescu

Dintotdeauna, poveștile au avut puterea de a îmbogăți imaginația și creativitatea copiilor, de a-i ajuta să se elibereze de emoții negative.

Copiilor le plac poveștile, acele lumi fascinante cu palate strălucitoare, păduri magice, unde întotdeauna binele învinge răul, unde personaje nemuritoare, creaturi cu puteri miraculoase au parte de întâmplări fantastice: prinți și feți-frumoși se luptă cu zmei, zâne și prințese frumoase scapă de vrăjile și răutatea vrăjitoarelor, iar obiectele au însușiri umane.

O autoare care are harul de a sublima situații de viață în povești - tămăduitoare, spun eu - este și Mihaela Coșescu. Meseriile de mamă și scriitoare sunt pentru ea cât se poate de compatibile, ambele dându-i posibilitatea de a se (re)descoperi.

Mihaela Coșescu s-a născut în Vaslui la 25 decembrie 1982. A urmat cursurile Școlii gimnaziale „Elena Cuza” Vaslui, apoi cele ale Liceului „Ștefan Procopiu” Vaslui, pe care le-a absolvit în anul 2001. A cântat în vestita Corală „Fantasia”.

Este licențiată în științe politice și urmează cursuri de masterat în același domeniu. A fondat Asociația „Creștem Oameni”, care desfășoară proiecte și activități educative în București și în țară.

Locuiește în București, este mama a doi copii minunați, pentru care s-a și apucat de scris povești pline de emoție și tâlc din dorința de a le transmite valori fundamentale precum bunătatea, toleranța, modestia, respectul, încrederea, curajul: *Te iubesc, orice culoare ai avea; Împreună până la capătul lumii; R-Mami; Bibicleta fermecată, E și treaba mea!* și multe altele în așteptare. Poveștile ei sunt cu, despre și pentru părinți și copii, despre părinți care se iubesc indiferent de greutățile și obstacolele pe care le întâmpină în viață, care rămân uniți de sentimente frumoase.

Debutază literar în anul 2016 cu o carte pentru copii despre rivalitatea între frați și dragostea necondiționată: *Te iubesc, orice culoare ai avea!*

„Totul a pornit de la nevoia mea de a inventa povești care să o ajute pe Maria, fetița mea, să își gestioneze gelozia față de fratele ei, să se simtă acceptată și iubită la fel ca

înainte de apariția fratelui ei. Povestea este și despre noi, ca părinți, despre cum simțim și acceptăm emoțiile și sentimentele copiilor, chiar și atunci când ele nu sunt tocmai de pus în ramă. Eu visez de mult timp să scriu povești pentru copii, altfel decât cele clasice, povești care să transmită valori, care să transmită limbajul comunicării non-violente, care să ajute atât copiii, cât și adulții să își exprime nevoile și să își exprime emoțiile. Întâi a fost blogul creștemoameni.ro pe care am postat inițial ciorne ale poveștilor, apoi prietenii din comunitatea *Creștem oameni* m-au încurajat să public poveștile pentru că le citeau copiilor lor și reacțiile copiilor erau foarte bune. Nu a fost ușor, dar cu entuziasm și ajutorul unui număr foarte mare de prieteni care au crezut în mine și Ana, am reușit să depășim toate obstacolele. Am înființat și Editura „Creștem oameni”, tot aici la Vaslui, și vreau ca aceasta să fie prima carte dintr-o serie de cărți minunate, care să hrănească atât creierul, cât și sufletul copiilor și al adulților din preajma lor. Am pus suflet în fiecare cuvânt. De fapt, multe cuvinte din carte sunt replici ale Mariei, fiica mea, propoziții prin care ea își exprimă frustrarea, furia, nesiguranța, dorința de a-i confirma că o iubim. Iar Ana Stinghe, o artistă de numai 13 ani, a reușit să intre perfect în pielea personajelor și să le contureze emoțiile.” spune Mihaela Coșescu într-un interviu cu ocazia lansării la Vaslui a cărții *Te iubesc, orice culoare ai avea!*¹

Liliana Moga,
Șef Serviciu Informatizare, Informare bibliografică,
Prelucrarea și comunicarea colecțiilor,
Biblioteca Județeană „Nicolae Milescu Spătarul” Vaslui

¹ *Despre dragoste, copilărie și empatie, la lansarea cărții te iubesc orice culoare ai avea!* Mihai Rodan, 2 mai 2016, <https://www.ziaruldevaslui.ro/despre-dragoste-copilarie-si-empatie-la-lansarea-cartii-te-iubesc-orice-culoare-ai-avea/>

Valentina Teclici

Doctor în sociologie, scriitor, publicist, editor, traducător.

S-a născut la 21 ianuarie 1952 în comuna Dolhești, județul Iași, în familia Sofiei și a lui Valentin Teclici. A copilărit și a învățat în Huși, județul Vaslui, apoi a urmat cursurile Facultății de Filosofie a Universității „Al. I. Cuza” Iași. Obține doctoratul în sociologie la Facultatea de Sociologie-Psihologie-Pedagogie, Universitatea București, cu teza de dizertație *Copiii străzii, diagnoză și strategii de combatere*. „Studiul Valentinei Teclici pune, pentru prima oară, problema copiilor străzii din România în dimensiunea ei reală și în raport cu situația pe plan mondial. Apar astfel și soluțiile – mai mult sau mai puțin reușite – care au fost aplicate de la cunoașterea fenomenului la mediatizarea lui și la adevărata lui stare de fapt”, consemnează psiho-sociolog Valentina Negrițoiu (în *Câteva gânduri* care prefătează lucrarea *Vina de a fi copil al străzii*, p. 11).

Valentina Teclici a început să scrie poezii din clasa a doua. „Mi-amintesc că primele două poezii le-am lăsat intenționat într-un caiet pe care l-a luat învățătoarea mea, dna Liuba Matei, acasă, să verifice o temă. Învățătoarea mi-a pus a doua zi o mulțime de întrebări (dacă am copiat poeziile dintr-o carte, dacă m-a ajutat cineva) și, din întrebările ei, am înțeles că poeziile mele aveau o oarecare valoare dacă ea nu putea crede că mintea mea le concepușe. În familie circulau niște povești că unele rude din partea tatălui erau talentate la rime și puteau compune poezii pe loc, pornind de la orice cuvânt.”, mărturisește Valentina.

Debutază publicistic în perioada adolescenței. Iată ce consemnează Tudor Opreș în lucrarea *500 debuturi literare: Istoria debutului școlar al scriitorilor români: (1820-1980)*, Editura Porto Franco, 1991, pp. 202-203: „Valentina Teclici, redactoare șefă a revistei <<Năzuințe>> a Liceului <<M. Kogălniceanu>> din Huși și animatoarea cenacului literar din prestigioasa școală hușană, a risipit colaborări adolescente în publicația pe care a condus-o, în presa locală, în antologii... Debutul literar (posterior celui din revista <<Zorile>> a Liceului <<Cuza Vodă>> din Huși, nr. 2/1968), îl găsim în pagina elevului din nr. 7/1971 a revistei <<Amfiteatru>> cu poezia *Cînd plouă*”: *Cînd plouă / Copacii își cântăresc picăturile / Și nu se mai miră / De-albastru. / Vântul a învățat caii / Să urce în tei / Și să cânte. / De câte ori plouă / Cântăresc caii / În balanța vântului.*

Volume publicate: *Moș Teacă*, dramatizare scrisă în colaborare cu Vlad Vasiliu după *Schițe și articole* de Anton Bacalbașa și jucată la Teatrul „Maria Filotti” din Brăila (1985-1987); *De la noi din grădiniță*, versuri, București, Editura Ion Creangă, 1986 (premiu național); *Mama mea e cea mai bună*, versuri, București, Editura Ion Creangă, 1987); *Fetița cu nume de cântec*, povestiri, București, Editura Ion Creangă, 1990; *Jocurile verii*, versuri, București, Editura Coresi, 1991; Caseta video-povești: *Daruri de la Moș Crăciun* (în colaborare cu Cezarina Adamescu și Ene Stanciu, 1992); *L'Enfance en Poésie*, versuri, traducere în franceză de Constantin Frosin, Editura L'Étoile d'Argent (Belgia, 1993, carte care a luat mai multe premii naționale și internaționale); *Vina de a fi copil al străzii*, București, Editura Oscar Print, 1998; *Ghid de Educație pentru Sănătate*, București, Editura Oscar Print, 2002 și reeditat în 2004, sub egida Centrului Român pentru Educație și Dezvoltare Umană; *The Dance Lesson*, București, Editura Oscar Print, 2002; *Gioconda nimănui*, București, Editura Oscar Print, 2011; *Dialog*, în colaborare cu Ana Anton, București, Editura Oscar Print, 2011; *De la imposibil la posibil – From impossible to possible*, București, Editura Oscar Print, 2013; *Oglinzi*, în colaborare cu Violeta Ionescu, București, Editura Oscar Print, 2013.

În viziunea scriitorului Dan Ravaru, „Ansamblul versurilor doamnei Valentina Teclici, pe lângă încărcătura de idei și de frumusețe, este un apel spre întoarcerea la adevărata poezie, la frumosul etern, salvat de influențele contemporane ale prozaismului și violențelor de limbaj”.

Cu mai bine de 16 ani în urmă, Valentina Teclici și-a ales ca țară de adopție îndepărtata Noua Zeelandă. A scris și publicat poezie și proză în România în limba română, a scris în Noua Zeelandă în limba engleză, dar a fost publicată și în reviste și antologii din Canada, SUA, Irlanda, Australia, Israel. Este membră a Uniunii Scriitorilor din România, Filiala București, Secția pentru copii și tineret (1993), a Societății Poetilor în Viață din Hawke's Bay (2013) și a Societății de Poezie din Noua Zeelandă (2013). Dacă în lumea literară din România și Noua Zeelandă este cunoscută ca poetă și scriitoare, la sfârșitul anului 2016 vedea lumina tiparului primul volum al unei inedite antologii, iar în toamna anului 2018 a apărut cel de-al doilea volum din antologia *Poetical bridges – Poduri lirice*. Ambele volume sunt în ediție bilingvă, română – engleză și au aceeași structură internă, fiecare incluzând 12 poeți din Noua Zeelandă și 12 de origine română. Cartea apare la Editura Scripta manent, Napier (NZ) și tipărită în România, PIM, Iași. Prin această antologie, Valentina Teclici împlinește un vis autentic de a crea punți poetice peste țări și mări între poeții români din România ori aflați în diverse locuri în lume și poeții neo-zeelandezi, veniți în țara ei adoptivă din varii colțuri ale lumii. Ca arhitect al acestor construcții poetice, durabile în timp și spațiu, o cunoaștem pe poeta cu rădăcini hușene în postura de editor, traducător și antologator, trei fațete care întregesc tabloul preocupărilor pe tărâm literar și cultural.

În volumul *Poetical Bridges - Poduri lirice*, Valentina mărturisește: „Poezia pentru mine este un mod spiritual de-a explora tainele sufletului și-ale gândului. O cale unică de-a împărtăși propriile frământări, îndoieli, întrebări, revelații, observații cu tine însuși, cu semenii și întregul Univers. Este neliniște, căutare, energie. Este tinerețea fără bătrânețe.”

Vasilica Grigoraș

Grupaj de poezii de Valentina Teclici

Rugăciune

Pentru toți cei care împușcă porumbeii planetei
Mă rog la Tine, Doamne, să le dai pace-n suflet
Și săgețile din arcu lui Cupidon.
Pentru toți cei care se cred zei și pângăresc armonia creației tale
Mă rog la Tine, Doamne, să-i înveți dorința de-a fi umili.
Pentru toți cei care hrănesc lupii gândirii lor și-ai altora
Mă rog la Tine, Doamne, să-i îmbărbătezi
Să-și pască miei în câmpiile gândirii.
Pentru toți cei care călătoresc orbiți de ambiții deșarte
Mă rog la Tine, Doamne, să le dai conștiința clipei prezente.
Pentru toți cei care trăiesc încovoiați de vină, acuzații și regrete
Mă rog la Tine, Doamne, să le dai acceptare și iertare.
Pentru toți cei care sunt victime ale puterii și voinței altora,
Mă rog la Tine, Doamne, să le dai în suflete crâmpie din voința ta.
Pentru mine, care flămânez zilnic lupii gândirii mele,
Dar continui să greșesc față de Tine, de mine
Și alte creații ale Tale,
Dă-mi, Doamne, iertarea Ta și-un strop de mir pe frunte
Și călăuzește-mă cu dragoste pe poteca luminii Tale,
Să mă tot minunez de frumusețea creației Tale, ca un copil
Și să mă închin cu evlavie, în fața mărinimiei Tale,
Ca un călugăr bătrân.
Pentru tot ceea ce am fost, sunt și voi fi.
Mulțumesc Tie, Doamne.
Amin.

Zbor

Sunt ca o pasăre,
Cu o săgeată-n aripă.
Zborul meu albastru
E cântec, voință,
Credință, bucurie, visare.
Colivia mea cu ferestre deschise
E ca un colier la gâtul lunii.
Libertatea e fără preț, fără margini,
Nu pot s-o cumpăr, nu pot s-o vând
N-o pot primi sau oferi
E numai o stare de spirit.
Sunt ca o pasăre

Cu o săgeată-n aripă
Dar spiritul meu e liber.
Liber ca săgeata pornită din arc.
Liber ca pasărea țintind cerul.

Libertate, Pasăre-suflet

Libertate, Pasăre-suflet
Ideal ușor de strivit, murdărit,
greu de atins și păstrat imaculat,
flacăra, menținută vie de veacuri.
Forța și filosofia ta
transformă gândirea societăților.
Popoarele cotropite, orașele distruse
renasc din cenușă
și se jertfesc din nou în numele tău.
Ideile pacifiste scrise cu sânge
sunt, în testamentul tău, stindardul
lăsat urmașilor moștenire.

Libertate, Pasăre-suflet,
când aripa ta este speranță
tehnologia și artele-nfloresc,
mediul se opune poluării,
imigranții îți riscă viața
să ajungă la tine.
Oamenii practică încrezători
statutul de om liber.
Libertate, Pasăre-suflet
când aripa ta este adevăr
te văd în zâmbetul oamenilor
dându-și binețe,
în puterea de-a alege
și atrage abundența din Univers.
În virtutea de-a spune NU manipulării,
corupției, nedreptății, negativității.
În virtutea de-a reflecta iubirea.
În Drepturile Omului
când sunt respectate.

Libertate, Pasăre-suflet
Când sunt aripa ta
port culoarea curajului.
Zborul tău îmi binecuvântează călătoria.

Iubirea de sine, de semeni,
de Dumnezeu și toată creația
n-are piedici și limite.
Libertate, Pasăre-suflet.

S.O.S.

Mediul înconjurător e viu, are suflet.
E creația miraculoasă a Domnului
alterată de voința și ambiția omului.

Fiecare gând și acțiune
Influentează structura Terrei.
Fiecare sentiment usucă sau înflorește florile.
Apele au miros de mir sau petrol,
de ierburi de mare
ori reziduuri nucleare.
Depinde de tine, omule, ce alegi să respiri.

Betonul înalță clădiri arogante
privind de sus creasta copacilor.
Oxygenul devine o pasăre sumbră
cu zborul frânt
de fumul griu al poluării.

Fruntea pământului, umilă temelie
pentru gigantice proiecte.
Pretutindeni obiecte din plastic.
Cui îi pasă că țin o veșnicie?

Totul e concurență, construind acum
un mediu fals, artificial
în contradicție cu legile naturii.
Ce-i sus reflectă ce-i jos.
Viitorul oglindește ce-a fost.

Soarele, cu priviri dogoritoare,
ne arde prin găuri de ozon.
Bolile omului reflectă cancerul naturii,
și tot ce-i diferit de structura
și tiparul original al forței divine.

Mediul e înțelepciune, armonie
și-i flexibil ca o nuia.
Se lasă transformat ca lutul,

albia apelor
doar până la un punct
cât încă își poate simți identitatea.

Când, în jocul omului de-a Dumnezeu
dezastrul e nemărginit,
mediul, în imensa sa înțelepciune,
trimite semnale S.O.S. topind ghețarii,
schimbând temperatura anotimpurilor,
inundând, cutremurând,
măturând cu forța uraganelor și-a apei
copiii de oțel și de beton ai civilizației moderne.

Omule, ajung aceste semnale la tine?
Care-i lecția mesajului închis în sticlă?

Cântare prietenelor mele

Prietenele mele, femei uimitoare,
cele care v-ați stins, cele ce încă luminați,
diferite de mine și asemenea mie,
umbre și lumini, poduri de gânduri,
oglinzi ale cugetului,
dialog al culorilor – aceeași esență.

Umerii noștri ne-au sprijinit pe rând
când biciul vieții
a încovoiat spatele speranțelor
și dezamăgirea și-a făcut cuib.
Brațele noastre ne-au protejat pe rând
în căderea neagră în văgăuna depresiei.
Ne-au tras la lumină, aripi renăscute din cenușă.
Am zburat împreună, stol de vise
spre noi orizonturi și culmi

Prietenele mele, femei uimitoare,
cele care v-ați stins, cele ce încă luminați,
dăruite de Domnul
în călătoria spre necunoscut
ca litere din alfabet, paragrafe,
capitole ale cărților scrise-mpreună,
pietre de temelie.
Flori de lotus, flori de câmp, flori de colț,
unite prin spiritul matern,
dragostea necondiționată,

iubirea de aici, iubirea de departe.

Prietenele mele, femei uimitoare,
cele care v-ați stins, cele ce încă luminați,
vă cânt pentru tot ce-am visat
și construit împreună.
Pentru comorile ce le-am descoperit
în ungherele timpului
când dereticam prin amintiri.
Pentru că ne-am vâslit împreună corăbiile
pe marea liniștită ori învolburată
a vieților noastre binecuvântate.

Vă cânt un cântec fără melodie,
fără cuvinte.
Doar voi puteți auzi
liniștea adâncă a energiilor pozitive
ce ne țese la infinit
covor fermecat
în formă de inimă.

M-am logodit...

M-am logodit întâi
Cu albastrelele și lumânărelele Domnului
Când alergam desculță
Pe câmpiile copilăriei, mirifice.
Dezlănțuirea zburda
Ori se dădea de-a dura
Pe dealurile plușate
Cu ierburi, flori, scaieți,
Speriind mieii și iezii cucuieți.

M-am logodit apoi
Cu caii albaștri
Ai căutărilor de sine,
Ai căutării perechii umane
Sau celei din astre
Și-a lui Dumnezeu.
Galopul dorințelor, speranțelor,
Credințelor, deziluziilor și viselor
Încă-și răsună ecoul

În memoria sângelui meu.

M-am logodit, în sfârșit
Cu tăcerea țeptoasei
Și înțelepciunea bufniței,
Urmând frenetic pe cărările nopții,
Umila candelă, perpetua iubire.
Și acceptarea înșorind potecile minții.

M-am logodit mereu, statornic
Cu cuvintele, mlădițe crude,
Cuvintele, fructe coapte,
Cuvintele divine, lut ars
Prin care, de fapt, am pornit
Cu tine, cititorule,
Într-o călătorie tainică
A căutării sensului vieții,
Uneori uriaș, alteori pitic
Ascuns în toate și-n nimic,
Atât de simplu și atât de greu
De-nțeleș și rostit.

Picătură sunt...

Picătură sunt, fir de nisip
În oceanul Universului.
Uneori, Timpul-fluviu
Mă poartă duios pe creasta valului
Ca pe-un ochi mirific,
Ori oglindă magică
În care râde soarele.
Alteori, înverșunat mă scufundă
În grădina coralilor,
Mă arde de vie în inima vulcanilor
Sau mă strecoară
În trupul rechinilor.
Sunt mereu alta,
Ca și secundele Timpului.
Nu mă pot scălda de două ori
În clipa de-acum.
Timpul, marea lecție și iluzie
E înțelepciunea în care eu, picătura,

Creez realitatea și calitatea momentului
Și mă-nchin cu umilință,
Evlavie și dragoste
În fața transformării și trecerii.

Clipa, Pasărea de Foc
Mentorului și prietenului meu,
scriitorul Tudor Oprea, in memoriam

Clipa e focul de-artificii
Din tunelul timpului.
E fulgerul decapitând
Turla bisericii,
Suflarea fierbinte a mirului
Aprinzând lumânări
Pe vatra inimii.

Clipa e copita înroșită
A cailor dezlănțuiți
Galopând pe aleile sângelui.
E zarul aruncat de Dumnezeu,
Destinul semințelor.

Clipa e Pasărea de Foc
A nașterii, iubirii, speranței, morții.
Forma credinței, culoarea dorinței
E simfonie de păsări
În cuibul luminii.

Doamne aud și simt clipa
Cum te cântă
Și mă doare cu aripa.

*Ne închinăm și mulțumim iubirii
Rugăciunea lui Brâncuși*

Își topește bronzul, mir fierbinte
Pe suflet, brațele mele și frunte
Și, Doamne, ne rugăm împreună
Pentru surâsul pruncilor,
Păsărilor și-al florilor.

La Masa tăcerii
Ne rugăm cu pietate
Pentru iertarea de păcate.
Ploi și ape, tăcut să spele
Regretul, ura, renunțarea la stele.

Ne închinăm și mulțumim iubirii
Care sculptează lumina
Cu tot ce-atinge
Înmugurind păduri negre, uscate
Și suflete reci, carbonizate.

Prin ruga noastră închinăm
Astăzi și mâine, la infinit
Coloana fără de sfârșit
A recunoștinței pentru bobul de grâu
Înflorind pâinea pe masă
Și speranța de bine
Pentru credincioșii de-acasă.

Dosoftei, patriarhul cărturar, întâiul poet al neamului nostru

La începutul secolului al XVII-lea (1624), undeva în ținutul Sucevei, venea pe lume Dosoftei, cărturarul, mitropolitul Moldovei, cel ce va fi numit mai apoi patriarhul literat al românilor. A rămas în conștiința poporului român ca fiind ierarhul, poetul, poliglotul, eruditul, patriotul și martirul pentru țară, cel care a liturghizat și versificat limba pe care a învățat-o din leagăn, arătând tuturor că putem vorbi cu Dumnezeu și în românește. Dosoftei a început două tezaure românești ale poporului nostru: limba liturgică și versul românesc.

Născut după propria mărturisire în sfântă zi de 26 octombrie, va primi la botez numele sfântului venerat ca fiind unul dintre cei mai mari sfinți militari atât în biserica ortodoxă, cât și în cea catolică (rit bizantin, rit roman). Mirean până pe la 1648, a purtat cu mândrie numele Dimitrie Barila, hrisoavele dovedind că venea dintr-o familie de mazili, fiind fiul Misirei și al lui Leontari, oameni cu ceva stare, nici bogați, dar nici săraci. A crescut alături de încă doi frați, Chiriac și Vasile, a avut și o soră al cărei prenume însă s-a pierdut în negura vremurilor, rămânând cunoscută cercetătorilor doar după numele dobândit prin căsătorie (Șerbul).

A agonisit multă știință de carte, școlit fiind de cei mai renumiți dascăli din Moldova ai Colegiului de la „Biserica Trisfetitelor”, continuându-și studiile în Ucraina la Școala Frăției Ortodoxe de la Mănăstirea „Adormirea Maicii Domnului” din Liov. Dăruit cu o inteligență deosebită, învață să scrie și să citească fluent în cinci limbi, dobândește cunoștințe ce nu erau la îndemâna oricui în acele timpuri, fapt dovedit și de însemnările lui Neculce care consemnează apreciindu-și contemporanul ca fiind „prea învățat, multe limbi știa: elinește, slavonește și altă adâncă carte și-nvățătură”. Știa așadar a vorbi nu doar greaca bisericească sau slavona din cărțile de rugăciune, grăia și caligrafia polona, ucraineana, latina, citise Sfânta Scriptură, avea cunoștințe din învățăturile Părinților Bisericii, stăpânea retorica și poezia.

După încheierea studiilor, tânărul Dimitrie se întoarce în Moldova și îi aflăm urma la mănăstirea Probota unde, în 1649, se călugărește sub numele clerical Dosoftei. Ajunge curând starețul așezământului bisericesc, devenind călăuză celor ce voiau să îmbrace haină monahală, preocupându-se totodată de dezvoltarea școlii ce funcționa aici. Între zidurile mănăstirii, sub îndrumarea ieromonahului Dosoftei, au crescut și s-au format mulți monahi luminați ce au adus o adevărată înnoire duhovnicească. Tot aici, în această mănăstire, începe prolifica sa activitate cărturărească, traducând în 1650 pentru întâia oară în limba noastră *Istoriile lui Herodot*. Este perioada în care Dosoftei leagă strânse prietenii cu Milescu Spătarul, Miron Costin, dar și cu grecul Dositei Notara, viitorul patriarh al Ierusalimului. Toate aceste purtări îl fac vrednic a deveni episcop de Huși (1658), episcop de Roman (1659-1671), mitropolit al Moldovei (1671-1673, 1675-1686).

Însă frământările politice aducătoare de frecvente schimbări de domn, dar și ale sale convingeri antiotomane îl fac între 1673-1674 pribeag prin Polonia vecină însoțind pe domnitorul Ștefan Petriceicu. Putem aprecia această peregrinare ca fiind benefică pentru cărturarul Dosoftei căci la Uniev, în 1673, vede lumina tiparului vestita *Psaltire în versuri*, lucrare care îi conferă statutul de prim poet cult român (cronologic vorbind). El este întâiul adevărat poet din literatura noastră, având principalul merit de a scrie nu versuri, ci poezie,

o poezie care avea să deschidă drum până peste veacuri marilor poeți de mai târziu. Se pare că ar fi existat o încercare eșuată de tipărire a acestei *Psaltiri* în 1671, când domnitorul Gheorghe Duca, solicitând sprijinul liovenilor, stabilește chiar un tiraj de 400 de exemplare. Nu știm câte exemplare se vor fi tipărit doi ani mai târziu, dar știm că au ajuns până la noi 20 de volume cu foile „gălbenite” de trecerea timpului, etalând dovezi citibile ale posesorilor vremelnici, dar și ale cititorilor ce au lăsat nu doar inutile însemnări, ci... și pagini lipsă. Se intuiește că nu vor fi fost multe exemplare executate la Uniev, tocmai pentru că multiplicarea prin tipărire se făcea greoi. Matrițele erau pe atunci executate manual, prin sculptarea în lemn (de păr) a literelor în oglindă. Se utiliza câte o matriță pentru fiecare text de foaie, urmând a fi acoperită cu tuș și presată sub teasc într-un număr egal cu al exemplarelor de carte ce aveau să vadă lumina tiparului. Să amintim aici că *Psaltirea* lui Dosoftei a însumat peste 500 de pagini cu peste 8600 de versuri, ceea ce înseamnă că a necesitat ca într-un puzzle din zilele noastre realizarea a 500 de matrițe, drept pentru care e cazul să apreciem, încă o dată ca pe ceva mai mult decât miraculos, păstrarea în fondurile speciale ale bibliotecilor românești a acestei inestimabile valori patrimoniale nu doar naționale, ci și universale (nici nu pot să mă gândesc ce valoare ar căpăta acele matrițe dacă ar fi descoperite...). La fel de interesant se dovedește faptul că unul din exemplarele tipărite la Uniev a trecut prin mâinile marelui nostru Eminescu, că marele nostru poet nu a rămas nepăsător în fața unei astfel de neprețuite comori literare, recomandând grabnic în scris Ministerului Instrucțiunii cumpărarea operei pentru Biblioteca din Iași.

Dosoftei avea gestația grea, însuși mărturisește în prefața *Psaltirii* cum „cu lungă osteneală, în mulți ani socotită și cercetată prin sfintele cărți, (...) pre verșuri tocmită în cinci ani cu osârdie mare”. În cuvântul înainte dedicat domnitorului Duca avea să scrie cu a sa mână că această carte a cerut „multă trudă și vreamenlungată”, dându-și silința a versifica „precum am putut mai frumos”, așa „am tălcuit ș-am scris... să poată trage hirea omului către cetitul ei”. Traducerea *Psaltirii* i-a cerut eforturi mari, dar rezultatele muncii nu se poate să nu-l fi mulțumit, satisfăcut pe deplin pe poet. Totuși, el notează cu sfială la sfârșitul *Psaltirii* „umilul Dosoftei, episcopul Romanului, s-a ostenit, și iertați părinți, sfinți și frați, îndreptând cele greșite”.

Ce-l va fi determinat pe Dosoftei, mitropolitul, să se înhame la greaua misie a traducerii Psalmilor evreiești ai lui David? Ce resorturi interioare l-au împins să versifice străina *Psaltire* în 151 de psalmi? Avea modelul anterior creat de poetul și tălmăcitorul francez Clement Marot (1495-1544), iar mai aproape în timp, la 1577, traducerea polonezului Jan Kochanovski, dar pe lângă realizarea lui Dosoftei, acestea sunt palide încercări! Poetul Dosoftei nu s-a lăsat robit de textul biblic sau de funcția sa bisericească, a dat frâu liber simțămintelor și gândurilor care-l frământau, a îmbogățit psalmii cu adaosuri originale, obținând poezie autentică. Însuflețit de talentul său, de nevoia de a-și exprima liric patriotismul, dragostea de oameni, admirația pentru natura țării sale, tristețile sau bucuriile sale ori ale poporului său, poetul uită adesea că este sfântă față bisericească, uns mitropolit al Moldovei, se simte mai degrabă și creează asemeni unui simplu cântăreț mirean, cu netăgăduit simț cetățenesc de om al timpului său. De multe ori se abate de la tema psalmilor, lărgiște subiectul, sfarmă tiparele psalmilor din original, leagă textul de epoca sa, de firea, de obiceiurile, de viața compatrioților săi. Nu s-a limitat la o simplă traducere, a prelucrat textul original, l-a îmbogățit cu imagini ce îi erau familiare, aducând

în textul religios nu doar colinele înverzite ale Moldovei, nu doar turmele cu păzitorii lor, s-a trudit pe sine și vorba moldovenească până a reușit să aducă, să picure, să picteze prin cuvinte sunet de bucium, apusuri și răsărituri de aștri peste liniștea pădurilor carpatine. Rimele sunt melodioase, ușor de reținut căci marea dorință a patriarhului a fost ca psaltirea să fie cunoscută, recitată, cântată de românii simpli. Nu a fost destinată oficerii în lăcașele de cult, de altfel versurile și cântările psalmice nu sunt îngăduite în ritul ortodox, pentru aceasta realizând, întocmind mai înainte traducerea în proză sub numele *Psaltirea de-nțăles* (reeditată câțiva ani mai târziu), prin intermediul căreia introduce limba română în serviciul religios.

Cei 151 de psalmi traduși/versificați de Dosoftei au fost copiați parțial sau integral în diferite manuscrise de-a lungul secolului al XVIII-lea, dar și la începutul secolului următor. Mai mult decât atât, psalmii 46, 48, 94, 96 - versificați în stil popular - au intrat prescurtați și adaptați în circuitul folcloric al colindelor și al cântecelor de stea. Psalmii lui Dosoftei au ieșit din paginile cărții, lăsându-se culeși, reinterpretați. Multe elemente poetice se regăsesc și sunt recunoscute în formele elaborate, prelucrate peste secole de Anton Pann, Heliade Rădulescu, Mihai Eminescu, Nichita Stănescu, Tudor Arghezi, Mihail Sadoveanu, înșiruire de scriitori români ce mă îndreptățește să afirm că Dosoftei se află nu doar la începutul literaturii române, ci în interiorul literaturii noastre. Chiar dacă se împlinesc aproape trei secole și jumătate de la apariția primei ediții a *Psaltirii în versuri*, chiar și după trecerea unui răstimp atât de lung, versurile rezistă lecturii, le citim nu numai din interes istoric, le citim pentru frumusețea lor, pentru puterea lor de a emoționa, de ce nu, pentru religiozitatea psalmilor propriu-ziși ce mai au capacitatea să spună ceva. Citim pentru farmecul limbii vechi din care putem aduna o seamă de arhaisme, tâlcuri, proverbe de demult! Cartea aceasta trăiește și astăzi!

La începutul anului 1675 revine în Moldova, redobândește scaunul mitropolitan având susținerea domnitorului Antonie Ruset. Cronicile dovedesc curgerea unui deceniu cu intensă activitate de traducere și de tipărire a principalelor cărți de cult creștin ortodox în limba română. În 1677, în peisajul Iașului răsare o casă cu arcade făcând parte din Mănăstirea „Sf. Nicolae Domnesc”, casă ce se va dovedi deosebit de importantă pentru istoria literaturii române pentru că a adăpostit decenii la rând tiparnița adusă de Dosoftei tocmai de la Kiev. Demersurile pentru achiziționarea acestei revoluționare unelte încep în data de 23 martie 1679 când Dosoftei scrie lui Milescu Spătarul la Moscova pentru a-i solicita sprijinul în procurarea unei tipografii noi. Îi mărturisea conaționalului său despre existența unei tiparnițe aflate în „stare proastă”, imposibil de folosit și-i trimitea pentru exemplificare câteva coli din *Dumnezeiasca Liturghie* pe care începuse să o imprime într-o a doua ediție. Tot prin mijlocirea Spătarului Milescu va solicita patriarhului Ioachim al Moscovei „un teasc și câteva slove cu care se tipăresc cărți și forme din care se varsă slovele”. Din 15 august datează scrisoarea adresată direct conducătorului Ortodoxiei rusești: „Mă rog de sfinția ta, prea cinstite și milostive părinte, să-ți arăți față de noi mila ta de oameni iubitoare și să ne trimiți o tipografie ca să ne tipărim cărțile ce-am tălmăcit din limba grecească și slovenească pe limba moldovenească”. Explică mai departe Dosoftei că darul acesta ar fi cu folos poporului său să învețe carte căci „puțini sunt aceia care pricep limba cărților”, referindu-se evident la faptul că nu existau cărți în limba română, iar slujbele se oficiau în slavonă și greacă. Poporul său era credincios, oamenii de pe tot cuprinsul Moldovei respectau rânduielile creștinești, călcau pragurile sfintelor

biserici, însă nu înțelegeau nimic din acele cuvântări preoțești căci nu pricepeau slavona sau greaca. Tocmai de aceea Dosoftei voia să aducă Biblia mai aproape de oamenii simpli. Cere Dosoftei în aceeași scrisoare „o tipografie întreagă, cu toate cele de trebuință, instrumente și scule (...), să ne trimeți un șirof cu teascul care apasă hârtia pe litere, și litere să ne trimeți din cele mărunte cu care ați tipărit Biblia, de cele mijlocii pentru Psaltire”.

Tipografia a ajuns la începutul lui 1680 însoțită de scrisoarea patriarhului moscovit care lauda râvna arătată de Dosoftei pentru întărirea bisericii. Inventarul mașinăriei evidențiază și instrumentele trimise/primate, folosite dovedindu-se cele „patru puduri cu litere de evanghelie, puduri cu litere nichitice, două puduri cu litere mici, un teasc tipografic din lemn, o ladă de lemn cu șuruburi”. Lista obiectelor auxiliare ale tiparniței ne ajută astfel peste mai bine de 300 de ani să ne facem o imagine despre alcătuirea unei tipografii de la sfârșitul secolului al XVII-lea. Recunoștința pentru darul de mare preț, o va arăta Dosoftei într-un mod aparte, dedicând versuri de mulțumire în *Molitvenicul de-nțăles* aducătorului, mesagerului Ionașco Bilevici, iar în *Parimiile preste an* va avea grijă să cuprindă o odă de mulțumire și glorie a Moscovei, oraș considerat important centru cultural, răspânditor de cultură. Cu această tipografie căreia i se va alătura o alta de proveniență grecească (dusă la mănăstirea Cetățuia), mitropolitul Dosoftei va înmulți principalele cărți liturgice și le va trimite în bisericile românești, cărțile lui trecând granița Moldovei și pătrunzând în toate teritoriile unde se vorbea românește. Mitropolitul poliglot va traduce și tipări nenumărate cărți venite dinspre Moscova. Dar cea mai minunată realizare este aceea că va tipări câteva din operele sale: *Psaltirea de-nțăles* (Iași, 1680, text paralel slavon și-român), *Molităvnic de-nțăles* (Iași, 1683, având după prefață un Poem cronologic despre domnii Moldovei cu 136 de versuri), *Parimiile preste an* (Iași, 1683), *Viața și petrecerea sfinților* (patru volume, Iași, 1682-1886, lucrare de compilație după izvoare bizantine și slave). Partizan al folosirii în toate împrejurările a limbii vorbite de popor, era fericit să poată stihui românește și spunea însuși în prefața unei cărți liturgice „grădină încuiată și fântână pecetluită de ce folosu-i?”, cartea slavonă din care puțini pot citi, completând ideea cu „mai voia mi-i cinci cuvinte cu mintea mea să grăiesc, ca și pre alții să învâț, decât zece mii de cuvinte în altă limbă”.

Mănuitor al celor două tipografii, talentat în așezarea literelor înainte de a deveni pagină de citit, a fost Mitrofan, ieromonah descoperit de Dosoftei la mănăstirea Bisericiani, lansat în activitatea cărturărească și datorită cunoașterii limbilor de circulație din acele timpuri. Mitrofan, născut în Bonțești Vrancei, va ajunge episcop de Huși (1683-1686), episcop de Buzău (1691-1702). Iată cum în jurul primelor cărți de învățătură în limba română se adună un mănunchi de oameni cu legături trainice sau trecătoare cu meleagurile județului nostru! Dosoftei creatorul lor, Mitrofan tipograful, Milescu Spătarul colaboratorul, Cantemir domnitorul ce va aminti în hronicele sale de traducerile realizate la casa cu arcade. Să nu uităm pe mitropolitul Veniamin Costache care va lua de model și bază în conceperea liturghierelor sale pe cele tâlcuite de Dosoftei.

Despre o a doua pribegie (1686-1693) în Polonia condusă de Jan Sobieski, istoricii încă nu au aceeași părere, unii considerând că Dosoftei a plecat de bună voie însoțind odoarele mitropoliei căzute pradă de război, alții susținând că însuși Dosoftei ar fi predat tezaurul Moldovei, în timp ce o a treia categorie de istorici crede în varianta conform căreia Dosoftei a fost luat ostatec împreună cu mare parte din arhiva Mitropoliei Moldovei și cu odoarele din jurul raclei moaștelor Sf. Ioan cel Nou. Certă este șederea pe durata a 8 ani

în castelul regelui polon, certitudine este faptul că nu a revenit în scaunul mitropoliei, că nu a mai călcat pe pământul patriei sale, murind departe de țară cu sufletul pârjolit de dorul ținuturilor dragi. „Iată unde am ajuns noi a muri...”, ar fi spus ucenicilor săi înainte de a-și întinde trupul ostenit pe o laviță. S-a stins din viață într-o zi de iarnă, în 13 decembrie 1693, după ce oficiase Sf. Liturghie în biserica în care i se acordase acest drept de către regele polon, rege care l-a stimat și l-a apreciat nu doar pentru faptul că nu și-a schimbat credința ortodoxă, ci și pentru harul său preoțesc, participând adesea singur sau cu întreaga familie la slujbele oficiate de mitropolitul Dosoftei.

Înainte de a încheia, vă invit să ne oprim puțin asupra semnificației numelui Dumitru, tot mai rar întâlnit în zilele noastre; acest nume este de origine greacă (Demeter), iar primele atestări ale acestuia sub forma Dimitru apar în Țara Românească încă din 1387 ca apoi să fie transformat în Dumitru (1429) și să se împământenească în cunoscutul Dimitrie (1437). Ce înseamnă acest nume? Pornind de la sintagmele grecești „de” (care înseamnă „pământ”) și „meter” (ce se traduce prin „mamă”), intuiția ne trimite rapid la expresia „iubitor al pământului”.

Cred că am demonstrat că numele de botez și-a pus amprenta asupra destinului cărturarului nostru, căci Dimitrie/ Dosoftei a iubit pământul strămoșesc, iar toate ce a rodit cu mintea și cu mâinile sale, toate cele ce le-a zămislit fie în Moldova din scaunul de mitropolit sau din Polonia pribeag și ostatec fiind, munca lui de-o viață a slujit oamenilor locurilor străbune, veacuri multe după moartea sa, căci le-a lăsat mândră moștenire în aleasa *Psaltire de versuri*, prima carte cu semne românești.

Bibliografie:

1. Dan Horia Mazilu – *Introducere în opera lui Dosoftei* (Minerva, București, 1997);
2. www.tipăriturivechi.ro;
3. *Limba și literatură* (1955, 1978); *Limba română* (1974);
4. *Arhiva: organul societății istorico-filologice din Iași* (1927);
5. *Cronica* (1968).

Mihaela Ochianu – Biblioteca Județeană „Nicolae Milescu Spătarul” Vaslui

Om de cultură rafinat, delicat umorist și mărturisitor al propriei vieți

„Pot să spun că primul meu roman, *Confesiuni paralele*, cuprinde purul adevăr. Cu excepția lui Radu (Petrescu) și a lui Mircea (Horia Simionescu), care îmi cunoșteau întreaga viață, nimeni nu și-a închipuit că întâmplările descrise în carte sunt absolut reale, că n-am imaginat nimic.”²

Costache Olăreanu

Scriitor și publicist, promotor al unei proze intelectualiste, rafinate, accentuată de un fin simț al umorului, Costache Olăreanu s-a născut la 1 iulie 1929, la Huși. Studiile sale liceale sunt strâns legate de orașele Târgoviște și Huși, spre care se va apleca mereu cu vădită duiosie și care îi vor marca destinul literar. La Liceul de băieți „Ienăchiță Văcărescu” din Târgoviște îi cunoaște pe Mircea Horia Simionescu și pe Radu Petrescu, cei trei formând nucleul *Școlii de la Târgoviște*, cea care avea să traseze o linie inovatoare, postmodernă în literatura română. Printre preocupările literare ale adolescenților se numără alcătuirea unor reviste-manuscris („Apollo”, „Carnet literar”, „Cântece noi”, „Colorado”, „Cloșca cu pui”, „Orașe de nikel”, „Spada” ș.a.), a primelor cărți-manuscris și a antologiei *Melody-Bar*, aparținând lui Radu Petrescu.

Debutază publicistic cu poezie la „Glasul armatei” în 1946 și cu schița *Un cer atât de aproape* la „Luceafărul” în 1966.

Cărările vieții i-au dus pașii la Huși unde a urmat ultimul an de liceu la „Cuza-Vodă”, mândrindu-se mereu că a făcut parte din galeria personalităților pe care le-a dat această instituție prestigioasă. Imaginarul său artistic are ca obârșie, în mai multe cărți, orașul dintre vii. Volumul de debut, cuprinzând schițe și crochiuri, *Vedere din balcon* (1971), este un exemplu de netăgăduit în acest sens.

„Întâmplările mele sunt ca acele cutii care ascund alte cutii mai mici”, mărturisește Costache Olăreanu făcând referire la formula literară pe care o practică. A scris o proză intelectualistă, rafinată stilistic, cu referire constant la autobiografie. Drept mărturie a acestui tip de proză stau volumele: *Confesiuni paralele* (1978), *Cvintetul melancoliei* (1984, pentru care a primit premiul Asociației Scriitorilor București), *Dragoste cu vorbe și copaci* (1987), *Poezie și autobiografie. Micul Paris* (1994).

Jurnalul lui Costache Olăreanu, *Ucenic la clasici*, cuprinde descrierea unei perioade de cinci ani din viața autorului (1949-1953), primind pentru această carte premiul pentru proză al Uniunii Scriitorilor în anul 1979. În acest roman, „Scrișul lui Costache Olăreanu cel de douăzeci și ceva de ani nu are niciunul dintre defectele scrisului neformat [...] Dacă în episoadele de viață relatate în jurnal tinerețea apare mai degrabă ca o vârstă săcâietoare și plină de dezavantaje, în schimb în scris, în stil, tinerețea lui Costache Olăreanu are vârsta clasicului. Personajul care trăiește și se formează în jurnal va fi bifat

² Costache Olăreanu, *Frica*, București, Paralela 45, 2002, p. 144.

deja, firește, altă vârstă. Dublura lui care scrie e <<forever young>>. Acesta este riscul celui care ucenicește la clasici: îmbătrânește mai repede decât cărțile sale. Mult mai neplăcut este cazul scriitorilor care îmbătrânesc mai încet decât cărțile lor.”³

Cărțile care urmează sunt *Ficțiune și infanterie* (1980), *Fals manual de petrecere a călătoriei* (1982, un volum de note de călătorie), *Avionul de hârtie* (1983) și *Cu cărțile pe iarbă* (1986). Costache Olăreanu a scris în adolescență și versuri adunate în volumul *Caiete vechi și sentimentale* (1995, Editura Didactică și Pedagogică, în Colecția „Akademos”).

Ocupă diferite funcții în administrația culturală și scrie la mai multe publicații, printre care „Adevărul literar și artistic” și „Dilema”, tabletele publicate aici fiind adunate în volumele *Merci pour les covrigi* (1999) și *Cum poți să fii persan* (2001).

Din atașament față de locurile natale, a participat la Festivalul Internațional de Satiră și Umor „Constantin Tănase” de la Vaslui, în calitate de președinte al juriului, la începutul toamnei anului 2000. Din nefericire, starea de sănătate i s-a înrăutățit și s-a stins din viață pe 23 septembrie în același an.

Menirea cărților pe care o susține Costache Olăreanu atât în eseurile sale, cât și în viața de zi cu zi este că: „Sunt cărți pe care se cuvine doar să le guști ușor; sunt altele pe care trebuie să le înghiți și să le citești repede; sunt, în sfârșit, altele, ceva mai puține, pe care e bine să le rumegi și să le digeri. Adică, unele cărți trebuie să le examinezi parțial, altele să le citești fără a stăruie prea multă vreme asupra lor, însă altele, puține, să le studiezi cu grijă dându-le o deosebită atenție.”⁴

Bibliografie selectivă din colecțiile Bibliotecii Județene „Nicolae Milescu Spătarul” Vaslui

1. *Vedere din balcon*: schițe/ Costache Olăreanu. București: Editura Eminescu, 1971;
2. *Confesiuni paralele*: roman/ Costache Olăreanu. București: Cartea Românească, 1978;
3. *Ucenic la clasici*/ Costache Olăreanu. București: Cartea Românească, 1979;
4. *Ficțiune și infanterie*: roman/ Costache Olăreanu. București: Cartea Românească, 1980;
5. *Fals manual de petrecere a călătoriei*: însemnări/ Costache Olăreanu. București: Albatros, 1982;
6. *Avionul de hârtie*: roman/ Costache Olăreanu: Cartea Românească, 1983;
7. *Cvintetul melancoliei*: roman/ Costache Olăreanu; coperta Tudor Jebeleanu. București: Cartea Românească, 1981;
8. *Cu cărțile pe iarbă*: roman/ Costache Olăreanu; coperta Dan Stanciu. București: Editura Militară, 1986;
9. *Dragoste cu vorbe și copaci*: roman/ Costache Olăreanu. București: Cartea Românească, 1987;

³ Costache Olăreanu, *Ucenic la clasici*, București, Editura ALLFA, 1997, pp. 7-8;

⁴ Theodor Codreanu, *Costache Olăreanu și psihopedagogia lecturii*,
<http://tgvliterara.blogspot.com/2014/04/cica-niste-cronicari-theodor-codreanu.html>

10. *Caiete vechi și sentimentale: versuri*/ Costache Olăreanu; ediție îngrijită de Irina Petraș. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1995;
11. *Lupul și chitanța și alte încercări*/ Căstache Olăreanu. București: Albatros, 1995;
12. *Merci pour les covrigi: publicistică*/ Costache Olăreanu. București: Albatros, 1999;
13. *Scrisoare despre insule: povestiri exotice*/ Costache Olăreanu. Iași: Institutul European, 1999;
14. *De la Abulius la Zotta: portrete contemporane*/Costache Olăreanu, ediție îngrijită de Constantin Donose. Iași: Timpul (Iași), 2000;
15. *Cum poți să fii persan: publicistică*/Costache Olăreanu.-București: Cartea Românească, 2001;
16. *Frica: roman*/Costache Olăreanu. București: Editura Corint, 2005.

Bibliografie:

- *Caiete vechi și sentimentale*/ Costache Olăreanu. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1995;
- *Dicționarul General al Literaturii Române*/ coordonator general Eugen Simion, Vol. 4, L/O. București: Editura Univers Enciclopedic, 2005, pp. 687-690;
- *Vedere din balcon*/ Costache Olăreanu. București: Editura Eminescu, 1971;
- <https://www.zf.ro/ziarul-de-duminica/mircea-horia-simionescu-iii-quot-fericitele-vremuri-cand-ma-urmareau-cu-pusca-quot-3102352>

Anca Elena Chelaru, bibliotecar,
Biblioteca Județeană „Nicolae Milescu Spătarul” Vaslui

Mihai Ralea - proeminentă personalitate a culturii românești

Luna august a acestui an a fost destinată dezvăluirii unor aspecte ale vieții și operei hușeanului Mihai Ralea de la a cărei plecare într-o ultimă și fără întoarcere călătorie se împlinesc 55 de ani.

De obicei, când vorbești despre o personalitate a culturii românești sau universale, începi prin a adăuga numelui câteva repere biografice, precum anii între care a trăit, locul nașterii sale, câteva informații privitoare la copilărie și devenirea profesională, subliniind, detaliind evident, domeniul și realizările cultural-științifice.

Așadar, **Mihai Ralea (1 mai 1896 – 17 august 1964)** provine dintr-o familie de juriști, tatăl său fiind o vreme magistrat la tribunalul din Huși. După terminarea claselor primare în orașul natal, urmează cursurile secundare ale „Liceului internat” din Iași, iar pe cele universitare (litere, filozofie, drept) la București și Iași având printre profesori pe renumiții Ibrăileanu, I. Petrovici, D. Gusti. Ultimul an de studenție l-a terminat la Universitatea din Iași deoarece capitala se afla sub ocupația armatei germane (23 noiembrie 1916) și tot în Iași, în anul următor va susține examenul de licență în drept. În 1918 pleacă la Paris pentru desăvârșirea studiilor și obține nu doar titlul de doctor în litere cu teza *Ideea de revoluție în doctrinele socialiste*, ci și titlul de doctor în drept cu *Proudhon. Concepția de progres și atitudinea socială*. Alege să se reîntoarcă la Iași unde beneficia de aprecierea și susținerea profesorilor săi astfel încât va evolua rapid de la poziția de asistent la cea de conferențiar universitar (1923), temeinica pregătire de specialitate însoțită de seriozitate recomandându-l curând strălucit profesor universitar (pedagogie socială, legislație națională și comparată) la numai 29 de ani.

În 1938 este numit profesor de estetică și șef al Catedrei de Psihologie de la Facultatea de Litere și Filosofie din București, deținând mai apoi și funcția de director științific al Institutului de Psihologie din București. Personalitate cu o cultură generală și de specialitate excepționale a fost cooptat în funcția de ministru al muncii (1938-1940) și al artelor (1945-1946) intrând în componența mai multor guverne anterioare și ulterioare celui de-al doilea război mondial. A fost și ambasador al țării noastre la Washington (1946-1948).

Majoritatea surselor de informare bibliografică scot în evidență multiplele preocupări intelectuale ale lui Mihail Ralea, arătând că a lăsat lumii românești lucrări de sociologie, filosofie, psihologie, estetică. Primele studii sociologice sunt publicate în 1916 în revistele „Convorbiri literare” și „Studii filosofice”, urmate de o lungă serie de intervenții în paginile revistei „Viața românească”. Din ampla sa activitate de cercetare în domeniul sociologiei a rezultat o bogată operă scrisă, de excepțională valoare fiind *Introducere în sociologie*, *Contribuții la istoria societății*, *Fenomenul românesc*, *Interpretări*, *Perspective*, *Atitudini*, *Valori*, *Psihologie și viață* alături de multe alte titluri în care realizează o îmbinare a sociologiei cu psihologia și antropologia, îmbinare considerată o premieră în literatura de specialitate. Trebuie subliniat faptul că apariția în 1944 a volumului *Introducere în sociologie* a marcat definitiv intrarea sociologiei ca știință aparte între științele umaniste din România, iar *Explicarea omului* editată în 1946, reprezentând rodul cercetărilor și documentațiilor bibliografice având ca obiect decodarea complexității gândirii umane, a atras atenția sociologilor din străinătate, fiind de altfel publicată și în limba franceză (1949).

Considerat unul din cei mai valoroși sociologi din România, opera lui a fost tratată în mod diferit de-a lungul timpului, iar scrierile de după 1949 cu un puternic conținut marxist-ideologic au avut un regim aparte, nemaivorbindu-se de ele, trecute fiind cu vederea, cu toate că tocmai aceste lucrări reprezintă reala față a gândirii filozofice de bază a celui ce a fost savantul originar din Vaslui.

În zona literară, hușeanul Mihai Ralea este cunoscut ca eseist, memorialist, traducător, critic literar, deținând o vreme direcțiunea gazetei „Dreptatea - ziar al Partidului Național Țărănesc”, fiind în același timp colaborator la „Gândirea”, „Ideea europeană”, „Adevărul artistic”. Însă cea mai mare parte a activității științifice și literare este legată de revista „Viața românească” fiind prezent în paginile ei încă din anii studenției, nici perioada doctoratului neîndepărtându-l de preocupările publicistice, trimițând frecvent articole, note, recenzii, studii nu doar din sfera pregătirii sale profesionale, ci și eseuri, cronici, însemnări ce abordau teme literare. Ralea era considerat un cărturar modern, de o rară valoare intelectuală, destinat a deveni colaboratorul apropiat și apoi prezumtivul conducător al revistei. Nu e de mirare cum, reîntors în țară, este repede absorbit de redacția revistei, slujind-o ca prim-redactor și devenindu-i director în 1933 odată cu retragerea lui Garabet Ibrăileanu. În studii și articole despre literatura română precum „Cultura în criză”, „De ce nu avem roman”, „Centenarul romantismului”, „Jubileul Adevărului Literar”, „Curente critice și ideologice”, Ralea a analizat și evidențiat caracterul specific al literaturii române, reușind să contribuie substanțial la integrarea fenomenului literar național în cel universal. Prin publicarea eseului „Despre critica literară”, Ralea va introduce în critica și istoriografia literară românească ideea că, dată fiind complexitatea factorilor sociali și psihologici care o generează, „o operă este totdeauna mult mai bogată decât crede sau decât vrea creatorul ei” și, privită dintr-un anumit unghi, opera „trăiește” împotriva autorului, prin concursul generațiilor de cititori care pot contribui la dezvoltarea și chiar îmbogățirea sensurilor ei.

A scris critică literară și de artă cu multă pertinentă, pătrundere, talent. Fără să fi fost un profesionist al genului, Ralea a statornicit câteva judecăți de valoare în literatura noastră caracterizând spre exemplu personalitatea literară a lui Topârceanu de pe pozițiile esteticianului și psihologului și combătând într-un articol din „Cuvântul liber” din 1925 (reluat apoi în „Viața românească” din iulie 1937) părerea generală că acest poet ar fi în primul rând umorist. Când *Ciuleandra* lui Rebreanu își făcea apariția pe piața editorială, Ralea va fi cel care va sesiza în recenzia din paginile revistei „Viața românească” (aprilie 1925) că „nu personajele interesează, ci situațiile lor succesive sufletești”, preocuparea autorului Rebreanu fiind de a crea stări sufletești pe care de altfel le prezintă ca un om de știință însuflețit numai de curiozitate.

Recenzând *Venea o moară pe Siret* („Viața românească”, nr. 5-6/1925) va considera că „definiția unei națiuni se face prin scriitorii ei”, aceștia „plămădind cu încetul conștiința națională” în timp ce despre Sadoveanu va spune că este scriitorul care ne-a arătat ceea ce este românesc, local. *Venea o moară pe Siret* este creația literară ce conturează realitatea fenomenului românesc, Sadoveanu având capacitatea de a-l prezenta „evolutiv, cu răbdare în toate momentele afirmației sale”. Opera lui Sadoveanu „reprezintă etapă cu etapă formația progresivă a sufletului nostru, procesul genetic al psihicului românesc”.

Tot „Viața românească” este revista care i-a dat ocazia să se afirme în 1927 ca un lucid, obiectiv, nepărtinitor evaluator al operelor literare ale lui Arghezi. Era anul apariției *Cuvintelor potrivite*, iar Ralea se dovedește a fi primul critic român care a afirmat clar, sintetic, valoarea poeziei argheziene. Cronică literară din iunie-iulie a acelui an dezbată într-un spațiu generos debutul editorial al marelui Arghezi. Întâi de toate, Ralea salută apariția primului volum de versuri al scriitorului cunoscut în lumea literaților căci se manifesta nu doar poetic, ci și jurnalistic de peste un sfert de secol, subliniind totodată că adunarea și editarea poeziilor publicate ici-colo succesiv și fărâmițat fusese un eveniment dorit și așteptat. Însemnătatea apariției acestui volum nu era dată doar de plăcerea lecturii, ci mai ales de faptul că Arghezi reprezenta „un moment de istorie literară”, producând o „revoluție în arta scrisului românesc atât în proză, cât și în versuri”. Iată ce afirmă Ralea: „reforma sa lingvistică, modelajul pe care domnia sa l-a aplicat limbii, se poate compara (...) cu acela efectuat de Eminescu acum 50 de ani. Nimeni, absolut nimeni din marii noștri scriitori din ultimele decenii nu s-a bucurat de o așa de mare influență. Dintre toți, singur d. T. Arghezi a ajuns fenomen de istorie literară”. Ralea este cel ce explică cum ineditul în poezia lui Arghezi este dat de amestecul de sublim și stângăcie, altfel spus, alternanța dintre frumos și urât: efecte stilistice deosebite concretizare în epitete viguroase, imagini pline de gândire prescurtată sunt urmate contrastant și frustrant de versuri cu idei parcă neclare, neconturate și neterminate, versuri ce au rime forțate și brutale. Aceste constatări îl fac pe Ralea să spună că producția literară a lui Arghezi degajă „o mare energie sufletească lipsită de facilitatea de exprimare”, dar tocmai această lipsă este transformată uimitor în fascinanta energie a stilului lui Arghezi. Exprimarea greoaie este cauzată de preaplinul sufletesc, eliberarea făcându-se totdeauna sub o tensiune extraordinară, ceea ce determină rânduirea în versuri a unor cuvinte neîntâlnite dar cu o forță uimitoare de sugestie căci sunt pline de sensuri și simboluri. „Jenat și enervat mereu de rezistența pe care i-o pune expresia, d. T. Arghezi se opintește odată brusc, sfarmă toate lanțurile și spune mai tare și mai minunat decât oricine ceiace are de spus. Să citească oricine un rând de d. T. Arghezi. Va simți atunci din ce rezervă inițială pleacă cuvântul, totdeauna încordat, greu de toată comprimarea care l-a apăsât. Coarda care-l trimite nu e niciodată flască.” Cuvintele lui Arghezi țâșnesc dintr-un arc mult prea încordat, sunt parcă zvârlite și lepădate în zone încă neexplorate unde își găsesc liniștea în așteptarea unor cercetași plecați în anevoioase și periculoase expediții literare. Ralea recomandă lectura seriei de „Blesteme” argheziene, unice în literatura noastră, scrise nu doar pentru plăcerea tehnică a virtuozității, ci mai ales pe un fond sufletesc „nerăzbunat”, căci nimănui „nu-i vine nici măcar prin minte să blesteme, decât aceleia care a suferit mult, fără să poată spune”.

Deschidem o paranteză, ne abatem puțin de la subiect căci inevitabil ne întrebăm: ce oare nu putea spune Arghezi? Ce ne sugerează Ralea? Lecturile mele pot susține ideea că ar fi vorba despre chinurile din cei doi ani de detenție pe nedrept luați reproșându-i-se lui Arghezi faptul că înainte de război (1916) a pledat pentru neutralitatea României, dar ani vitregi au fost și aceia în care a îmbrăcat haina monahală pentru a supraviețui. Dificile și traumatizante s-au dovedit nenumăratele încercări de a-și lua bacalaureatul, împotmolindu-se de fiecare dată la matematică (Arghezi e marele scriitor care nu a reușit să-și finalizeze studiile liceale). Poate e vorba de tristețea, durerea provocată de primele iubiri, de faptul că primul fiu născut era departe de el sau poate despre multe alte suferințe pe care nici nu le putem bănuși... Îmi vin în minte versurile „Într-o viață de-o durată/Am

murit de patru ori...” scrise după pamfletul „Baroane” din 1945..., tulburătoare versuri ce vin să demonstreze într-o oarecare măsură supozițiile despre existența unor evenimente, încercări grele ale vieții ce îl vor fi împins pe poet foarte aproape de marginea „prăpastiei”.

Revenind la critica literară, Ralea ne atenționează că Arghezi aparține simbolismului, primele lui poezii fiind create în atmosfera Europei moderniste ce înregistra o reacție antiștiințifică și o revenire la magie, ceea ce face ca autorul *Cuvintelor potrivite* să dezvolte gusturi și predilecție de alchimist. Universul se alcătuește după alte legi, este condus de semne misterioase sau de puteri nevăzute, poetul având senzația haosului universal și al existenței unor forțe oarbe, perfide ce veghează și pândesc. Poetul e convins că doar magia oferă intuiția tuturor disponibilităților ce se află la granița celor pipăibile și măsurabile, iar el este un căutător de esențe, elixiruri, filtre făcând parte din tagma vracilor, nicidecum din familia preoților, apostolilor sau sfinților așa cum ne-am aștepta de la fostul călugăr Iosif. Când toate acestea încetează, când poetul rămâne pur, contemplativ, atmosfera creată în vers nu e mai înviorătoare, e tot tristă, cu iz de toamnă și furtună, simți frământare și neputință, iar imaginile aduc în fața cititorului crepuscule, cadavre descompuse, mobile vechi, teme predilecte în creația lui Baudelaire, dar amplificate în mod creator în versurile argheziene. Poezia lui Arghezi are și influențe eminesciene, are și cuvinte vechi preluate din cronici, „Poarta cernită” amintește direct de Maeterlick, în timp ce alte versuri au ceva din sufletul comprimat al lui Byron. Însă influența națională este puternică, redată fiind în nenumărate poeme tihnită viață de mănăstire, melodioasa liturghie ce se aude din micile, umilele biserici și schituri uitate de lume învăluite în parfumul național de tămâie. Ralea va analiza nu doar grupajul de versuri din volumul nou apărut, va face remarcabile aprecieri și asupra activității jurnalistice, își va îndrepta atenția și asupra pamfletelor găsim în toate acestea un Arghezi revoltat, un anarhist, un polemist excesiv și crud, apropiindu-l din această perspectivă de Octave Mirbeau și apreciind că l-a depășit pe Cocea (considerat la vremea aceea geniul batjocurii) căci ridică la înălțimi metafizice stilul zeflemist. Ralea analizează structura psihică a scriitorului, sentimentul religios, perspectiva cosmică, subliniază legătura cu Eminescu, arată influențele literaturii populare, dar și alte influențe, concluzionând și fixând locul lui Arghezi în literatura română: „D. T. Arghezi este cel mai mare poet al nostru de la Eminescu încoace”. Ce lesne de perceput este poezia lui Arghezi explicată, deslușită în cuvinte simple de marele Ralea!

Spun exegeții lui Ralea că a fost un critic de direcție, adică nu a manifestat interes pentru examenul producției literare în detaliu, spun cercetătorii operei critice a lui Ralea că acesta scria doar despre ceea ce îi plăcea! Și a scris despre Brătescu-Voinești, Felix Aderca, Demostene Botez, Minulescu, Papadat-Bengescu, Pilat, Camil Petrescu, Rebreanu, Goethe, Anatole France, Ibsen, Balzac, D.D. Pătrășcanu, Iulia Manta și mulți alții, și-a îndreptat atenția asupra unor literați naționali deja consacrați sau aflați la început de drum, dar a impus în țara noastră și nume din literatura străină. A polemizat pe diverse teme cu Lovinescu și Camil Petrescu în paginile „Viații românești”, e adevărat că a ignorat scriitori precum Bacovia, Ion Barbu, Mateiu Caragiale, e la fel de adevărat că Blaga sau Rebreanu nu publicau în a sa revistă, dar toți erau priviți cu deferența cuvenită unor oameni ce înăvureau patrimoniul cultural al țării. A scris cu plăcere numeroase note de călătorie în care a descris aspecte geografice, artistice și sociale din Egipt, Marea Britanie, Olanda, Spania, Antile, Canada, pe acest segment literar dezvăluindu-se cu adevărat mobilitatea

spiritului scriitorului, fiind printre primii scriitori ce s-au dedicat acestui gen literar (al doilea moldovean, după Spătarul Miclescu). Farmecul însemnărilor de călătorie vine din arta de a zugrăvi entitățile geografice, din intuițiile fine presărate în referiri din sfera culturii. Încântarea este resimțită și din felul în care raportează fapte și oameni la natura care îi revelează adevăruri profunde, ca atunci când constată că linia orizontului a dat omului ideea empirică de infinit, ca atunci când descoperă că marea a sugerat chinezilor și japonezilor fabricarea mătăsii sau atunci când spune că pădurile par să fi inspirat germanului nordic textura catifelei. Însă oriunde s-ar afla, Ralea vede întotdeauna omul, singura realitate în care crede.

În toate scrierile sale, atât cele de specialitate, cât și cele literare, Ralea impresionează prin limpezimea de cristal a expunerii unor conținuturi de idei ce adesea sunt abstracte sau greu de sesizat în toată cuprinderea și semnificația lor. Această putere de clarificare, de limpezire se datorează unui neobișnuit dar al înțelegerii peste care se suprapunea o inteligență excepțională hrănită cu învățături filosofice, dar și o bună, detaliată cunoaștere a culturii universale. Ralea avea capacitatea, puterea de a surprinde (nu doar prin analiză, studiu, ci și prin intuiție) esențialul lucrurilor, datele fundamentale ale problemelor, ideile generale ce oglindesc acele date sau acele elemente esențiale. Și mai avea un dar, acela de a prinde diferențele, de a vedea și latura particulară a tuturor formelor de existență, de a sesiza nuanțele și de a le reține. Astfel dotat, îndreptat spre ceea ce e general, dar descoperind în acest general și particularul (deosebiri, diferențe, nuanțele), privind simultan din exterior și din interior, Ralea a făcut ca oameni, întâmplări, climate sufletești, concepții generale despre lume să fie înfățișate în scrierile sale într-o lumină intensă, a reușit să facă toate acestea să devină oarecum palpabile și percepute de cititorii săi. Ideile generale și abstracte s-au transformat întotdeauna în imagini sensibile, au devenit mult mai vizibile pentru cititorul obișnuit.

Spirit umanist, cu preocupări multiple în domenii foarte diferite precum filozofia (îndeosebi antropologia, teoria valorilor și a culturii), psihologia, estetica, istoria literaturii universale, Mihai Ralea este dificil de încadrat în doar unul din aceste sectoare în care a excelat. M. Ralea a frecventat cu egal interes și același entuziasm domenii dintre cele mai felurite, având parcă mereu teama și neliniștea că nu și-a descoperit adevărata vocație. Nu a fost creator de școală sau conducător de cenenă precum Lovinescu, nu a realizat construcții teoretice precum Blaga, dar poate tocmai această instabilitate, prezența lui peste tot, l-a impus în generația sa.

Bibliografie:

- Liviu Mărghită, Ioan Mancaș – *Membrii Academiei Române originari din județul Vaslui* (Multimedia Internațional, Arad, 2006);
- Hangiu I. – *Dicționarul presei literare românești: 1790-2000* (Editura Institutului Cultural Român, București, 2004);
- „Viața românească” (1925, 1927, 1928, 1937, 1964);
- „Iașul literar” (1964);
- *Mihai Ralea, omul și opera*: Discurs rostit la 25 martie 1975 în ședința solemnă de D.D. Roșca (Editura Academiei R.S.R., 1975)

Mihaela Ochianu, Biblioteca Județeană „Nicolae Miclescu Spătarul” Vaslui

Să ne amintim de Iuliu Rațiu...

„Copilul se naște curios de lume și nerăbdător de a se orienta în ea. Literatura care îi satisface această pornire îl încântă. Ca să fie operă de artă, scrierile pentru copii și tineret trebuie să intereseze și pe oamenii maturi și instruiți... A ieși din lecturi cu o stimă sporită pentru om, acesta este secretul marilor literaturi pentru tineret. ”

(G. Călinescu)

Copilul reprezintă o întruchipare a emoției și a tandreții, iar cartea înseamnă pentru acesta un inițiator în tainele vieții, fiind, după cum spunea Erasmus, „dascălul care nu doarme niciodată când îl întrebăm”. Cartea prilejuiește micului cititor întâlnirea cu o altă lume, alți oameni, alte personaje, iar cartea pentru copii contribuie la educarea sensibilității, a viselor, a propriei lui mentalități, propunând adevărate modele pentru toată viața.

Literatura pentru copii a avut și are și acum istoria sa, păstrând adevărate capodopere de care ar trebui să ne amintim mereu și care ar trebui să fie aduse în fața cititorului prin diverse mijloace de promovare. Pornind de la această premisă, aducem în fața dumneavoastră pe unul dintre cei mai prolifici autori de literatură pentru copii și tineret, și anume Iuliu Rațiu, născut la data de 20 iulie 1930 în comuna Crasna-Oltenești, județul Vaslui.

Cărțile sale au drept personaje atât pici de-o șchioapă, cât și preadolescenți și adolescenți, autorul descriind cu preponderență lumea școlii și aventurile școlarilor, cu intenția vădită de a educa și de a forma tânăra generație.

Absolvent al Facultății de Pedagogie-Psihologie din București (1952), a debutat în anul 1948 în „Revista elevilor”, în același an devenind redactor al publicației „Îndrumătorul Cultural”. A înființat, după 1990, revistele „Spiriduș” (1993), „Top Junior” (1994), „Luceafărul copiilor” (2001), fiind, de asemenea, redactorul-șef al revistelor pentru copii „Luminița” și „Arici pognici”.

Debutul editorial are loc în 1961 cu volumul *O nemaipomenită colivie*. În 1963 i-a apărut narațiunea *Ulitorul zbor al rachetei Excelsior I*, inspirată din realitatea vieții școlare, creație urmată, la o distanță de trei ani, de romanul *Soarele din peșteră*. Următoarele volume de proză se succed după cum urmează: *Planetă de adolescent* (1967); *Clasa în care nu se întâmplă nimic* (1968); *La revedere Făt-Frumos* (1969); *Ah, acești adolescenți* (1970); *Dincolo de joc* (1972); *Anotimpul dragostei* (1973); *Împărăția de zahăr* (1974); *Taina florii albe* (1975); *Cu capul în nori* (1977); *Vulturi pe arborele de foc, însemnări de călătorie* (1979); *Rondul de flori, însemnări de călătorie* (1981); *Șopârta electronică* (1982); *Copilul invizibil* (1983); *Fratele meu, Curajul* (1985); *Gustul mărului de aur* (1987); *Cei mai buni prieteni* (1990).

Aplecându-se asupra preferințelor în materie de lectură ale tinerei generații, Iuliu Rațiu s-a dedicat, la un moment dat, prozei științifico-fantastice și de aventuri, ilustrată prin scrierile: *Răzbumarea roboților* (2001); *Rivalii lui Harry Potter* (2004); *Urmașii lui Harry Potter* (2004); *Șotron peste meridiane* (2006).

Autorul *Planetei de adolescent* a publicat și numeroase volume de teatru pentru copii și tineret: *O aventură ca la carte* (1975); *Cine-i oare Făt-Frumos?* (1976); *Neștiutul cerc al sărutului* (1977, pentru care a primit, în același an, Premiul Uniunii Scriitorilor); *Jocuri de artificii* (1999); *Telefonul galben* (1999, care i-a adus, în anul următor, premiul Asociației Scriitorilor din București); *Eroii din Galaxia Gutenberg* (2005); *Alo, la telefon... Soarele!* (2007). Piese sale de teatru au fost jucate pe scene din mai multe orașe (Iași, Arad, Oradea ș.a.).

Prozator și dramaturg cu o activitate complexă, a primit numeroase distincții, printre acestea numărându-se și Premiul Internațional al cărților pentru adolescenți, Praga, 1969, pentru romanul *Planetă de adolescent*, Premiul Asociației Scriitorilor din București pentru *Răzbușarea roboților*, Premiul Special al Ministerului Culturii și Cultelor pentru *O istorie a literaturii pentru copii și adolescenți*.

O istorie a literaturii pentru copii și adolescenți reprezintă, așa cum după cum însuși autorul mărturisește, „o <<istorie crestomatică>>, - o succintă culegere de texte alese și comentate, din și mai ales despre literatura pentru copii și adolescenți [...], o scurtă <<sinteză analitică>> a unora dintre cele mai interesante și esențiale momente, consemnate (mai cu seamă întâmplător) în istorii literare, enciclopedii, dicționare, cursuri universitare etc.”.⁵

Membru al Uniunii Scriitorilor din România începând cu anul 1949, Iuliu Rațiu a fost nominalizat la Premiul Internațional „Hans Christian Andersen” în anul 2008.

Organizator al multor întâlniri ale cititorilor tineri cu scriitori, el a realizat proiectul unui Colocvii Național al Literaturii pentru Copii în anul 2009. În concepția sa, „Dincolo de jocul lor cotidian, petrecut - așa cum știu ei - cu pasiune și frenezie, se ascunde o lume complexă, cu trăiri adevărate: este lumea lor cu temerari în pantaloni scurți. Este chiar <<jocul>> serios pe care fiecare scriitor îl practică pe foaia albă de hârtie, făcându-l să prindă viață într-o poezie, povestire sau un roman.”

Scriitorul Iuliu Rațiu s-a stins din viață în luna iulie a anului 2009.

Sușținător al diverselor forme de informare (televiziune, internet), a considerat cartea „produsul cultural cel mai suplu, cel mai puternic și mai evocator, bineînțeles, în măsura în care visul unui creator de cărți valoroase se combină cu vederile proprii ale copiilor despre viață și - de ce nu? - cu fantezmele lor...”

Bibliografie:

- *De vorbă cu... Iuliu Rațiu*/ Victoria Milescu în „Universul cărții”, nr. 3, 2001, p. 12;
- *Dicționarul General al Literaturii Române*/ coordonator general Eugen Simion, Vol. 5 P/R. București: Editura Univers Enciclopedic, 2006, pp. 524-525;
- *Literatura română pentru copii*/Hristu Căndroveanu. București: Ed. Albatros, 1988, pp. 184-188;
- <https://www.mediafax.ro/cultura-media/scriitorul-iuliu-ratiu-a-decedat-4671709>.

⁵ Iuliu Rațiu, *O istorie a literaturii pentru copii și adolescenți*, Chișinău, Editura Prut Internațional, 2006, p. 4.

**Bibliografie selectivă din
Colecțiile Bibliotecii Județene „Nicolae Miclescu Spătarul” Vaslui:**

1. *O nemaipomenită colivie*. București: Editura Tineretului, 1961.
2. *Planetă de adolescent*. București: Editura Tineretului, 1967.
3. *Clasa în care nu se întâmplă nimic*. București : Editura Tineretului, 1968.
4. *La revedere Făt-Frumos*. București: Editura Tineretului, 1969.
5. *Ah, acești adolescenți!*. București: Albatros, 1970.
6. *Dincolo de joc*. București: Editura Ion Creangă, 1972.
7. *Cu capul în nori*. București: Editura Ion Creangă, 1977.
8. *Vulturi pe arborele de foc*. București: Sport-Turism, 1978.
9. *Rondul de flori*. București: Editura Ion Creangă, 1980.
10. *Șopîrla electronică*. București: Editura Ion Creangă, 1982.
11. *Copilul invizibil*. București: Editura Ion Creangă, 1983.
12. *Fratele meu curajul*. București: Editura Ion Creangă, 1985.
13. *Gustul Mărului de Aur*. București: Editura Ion Creangă, 1987.
14. *Cei mai buni prieteni*. București: Editura Ion Creangă, 1989.
15. *Praful de pe Cutia Pandorei*. București: Pro Humanitate, 2000.
16. *O istorie a literaturii pentru copii și adolescenți*. București: Biblioteca Bucureștilor, 2003.
17. *Rivalii lui Harry Potter*. București: Editura Redacției Publicațiilor pentru Străinătate, 2004.
18. *Eroii din Galaxia Gutenberg*. București: ERC PRESS, 2005.
19. *Răzbunarea roboților*. București: Editura Coresi, 2005.
20. *Șotron peste Meridiane*. București: ERC PRESS, 2005.
21. *Alo, la telefon... Soarele*. Chișinău: Prut Internațional, 2007.

Anca Elena Chelaru, bibliotecar,
Biblioteca Județeană „Nicolae Miclescu Spătarul” Vaslui

Minunatul nostru prieten – scriitorul Ion Gheorghe Pricop

Mai întâi a fost cântecul „Cuvântul lui Ion Roată către divan” pe versurile lui Ion Gheorghe Pricop, în interpretarea cantautorului-prieten Valeriu Penișoară, cântec pe care îl ascultam la Cenaclul „Flacăra”.

Pe urmă a mai fost un cântec, „Perseverență” („Măi căluț de spumă...”), în aceeași interpretare.

Pe urmă a venit capodopera *Balada vârstelor* de Ion Gheorghe Pricop, căruia i-am făcut o amplă recenzie intitulată „Ion Gheorghe Pricop – Un rapsod transmodern”, adăugând lecturii mele empatice câteva versuri scrise în maniera poetului:

Carte poștală

Lui Ion Gheorghe Pricop

Îți scriu că ești
Artist adevărat în cânt
Iar domn' Codreanu, în prefață,
A scris frumos și cu dulceață
Și-l fericesc de-așa cuvânt
De la Puiești.

Mă fac ecou
Și-n față c-un pahar de vin
Ți-ascult a Vârstelor baladă
Când fulgi pufoși încep să cadă
Iar, printre ei, colinde vin
Și Anul Nou.

Te prețuiesc
Pentru că-n templu te închini
Și-ți crește viersul în valoare
Precum albastru în cicoare,
Cum se-oglindește-n ochi senini
Un ochi ceresc.

Și con-fratern,
De undeva, tot dintr-un sat,
Mă fac părtaș la aventură
Urcând pe muntele de zgură
Și-n liniștea ce s-a lăsat
Tristeți se cern

Și irizări
Fiindcă-n zumzetul fecund
Ca-ntr-a iubitei mângâiere
E taina gustului de miere
Pe care fagurii-o ascund
Sub trei peceți.

Te lași sedus
De ochii șarpelui din gând
Ori de ispita de fecioară
Care iubește-ntâia oară
Sau de fântânile plângând
La munte sus.

Ai pus în viers
Nu zile, săptămâni sau luni
Ci-o lume și o-ntreagă viață
Ca o eternă dimineață
Și-ai însemnat cu-aprinși cărbuni
Al vremii mers.

Eheu! Ehei!
Cum trece vremea pe furiș
Sunt unii care stau pe roze
Și-și pun pe garduri zeci de poze
Iar noi visăm cu ochi deschiși
Mereu-mereu.

Te recitesc
Și, con-sângean, încet-încet,
Eu îmi revăd copilăria,
Tristețea dar și bucuria
Și viața toată de poet
O re trăiesc.

Cum trec de porți,
Văd haru-ți de la Dumnezeu,
Că sunt din cei ce știu să vadă
Și-adorm cu gândul la Baladă...
De parcă aș fi scris-o eu
Acum trei nopți.

Iar ca bunic
Și eu nepoatele-mi iubesc
Și-aștept să-mi vină în vacanțe

Iar, uneori, le pun în stanțe
Un sentiment să veșnicesc
În vers pitic.

Au alții bani!
Dar noi, poezii, flori și fragi
Și-un vis spre înălțimi astrale,
De-aceea zic Domniei tale:
Să fii voios! Iar celor dragi
Un La mulți ani!

În următorul său volum de versuri poetul mi-a reprodus poezia la „Aprecieri critice”.

Dorind să-l cunosc „față către față”, familia de cărturari și prieteni Lina și Theodor Codreanu ne-a invitat să-l vizităm în frumoasa gospodărie de la Duda de pe strada Scriitorului.

Din prietenia noastră, a celor opt, Lina și Theodor Codreanu, Elena (Lila) și Ion Gheorghe Pricop, Daniela Oatu și Teodor Pracsiu și Livia și Petruș Andrei, s-a născut revista „Liter-Club” unde, pe lângă creațiile propriu-zise, doamna directoare Lina Codreanu și doamna redactor-șef Livia Andrei ne răsfațau publicându-ne, din când în când, și șarjele noastre amicale.

De exemplu:

Replică maestrului

Ion Gh. Pricop

Maestre Pricop m-ai dat gata
Că Doamnelor ești scutierul,
Mă iei, în versuri, cu lopata,
Dar văd în tine cavalerul.

Ai fler, talent și ai prestanță
Și-mi dai porțiță de scăpare,
Ca de-obicei, cu eleganță,
De-aceea fac rectificare

Și pentru spațiul ce mi-l lasă,
Că e o pagină sau două
Revista „Liter-Club” e-aleasă
Și ni-i atât de dragă nouă.

Spusesem însă la mânie –
C-avem din asta și la țară –
Ca să fiu slugă cu simbrie
La „România literară”,

Dar nu să scriu la ei m-aș duce –
Doar temporar și nu de-a pururi –
Numai să-și facă Mycki cruce
Și ca să le adun retururi.

Cu Alex. Ștef. nu intru-n horă
Că nu invit la dansuri foca
Și, dacă dânsul mă ignoră,
Valabilă-i și reciproca.

Plecarea fulgerătoare dintre noi a marelui și iubitului nostru prieten ne-a surprins în Anglia, așa încât nu ne-am despărțit, propriu-zis, de el nici acum când îl plângem.

Și-a iubit cu asupra de măsură, cum spune EMINESCU, familia, copiii și nepoții, pe doamna Lila, o frumusețe de om, a avut cultul prieteniei și în gospodăria sa, pentru care scriitorul Teodor Pracsiu i-a dat cognomenul de „cneazul de la Duda, ne simțeam mai ceva ca acasă. Și ce grădină avea!” Și ce conversație spumoasă! Și ce Șarbă aromată! Eu, fiind șofer, nu o puteam gusta decât acasă, în Puieștii mei de Vaslui, închinându-i paharul cu telefonul la ureche.

Ne-a plecat dincolo, poate într-o lume mai bună, marele nostru prieten, un mare scriitor, un om de caracter, rar în zilele noastre, și de atunci o aripă e întreagă, iar cealaltă beteagă.

Au rămas în urma sa o operă impresionantă, trilogia „Paradigma deșertului” primind Premiul U.S.R, o familie care să mențină mereu vie flacăra iubirii, iar pentru mine „numai dorul singurel de mă-ngân numai cu el” și aceste dovezi versificate care să vorbească peste timp și peste moarte despre marele nostru prieten, scriitorul și omul de omenie ION GHEORGHE PRICOP.

Dumnezeu să-l odihnească și să-i fie eternitatea ușoară!

De noi...

Poetului Ion Gh. Pricop

De noi câte-un prieten se desparte,
Plecarea lui fiind fulgerătoare
Și-atât de tare inima ne doare
Că, de-am putea, l-am învia din moarte.

Speranța e în viața viitoare,
Cu el ne vom reîntâlni în carte,
Cu noi aproape, deși e departe,
În loc fără durere și-ntristare.

Te rechemăm în numele iubirii
Stropind cu lacrimi clipa despărțirii,
Poete și prieten de la Duda.

Așa te-am cunoscut: un suflet mare
Și te păstrăm ca vie lumânare
Că ai sfințit pământul tău cu truda.

Petruș Andrei

Interviu cu epigramistul Ioan Toderas'cu

A.T.: Fiți drăguț, mi-ați putea spune
Când venit-ați pe-astă lume?

I.T.: În `59, secolul trecut,
De Sfântul Neculai, eu m-am născut,
Și-i clar, probabil, pentru fiecare
C-atunci a fost o mare sărbătoare...

A.T.: Eu vă simt om învățat.
Pe la care școli ați dat?

I.T.: Chit că pe atunci, mereu,
Cam dădeam la școli... târcoale,
Am, la bază, un liceu,
Dar și facultăți... mintale!

A.T.: Erați mic ori mai fecior
La al rimei prim fior?

I.T.: Aveam vreun sfert de veac, bag seamă,
Când, unei doamne, jovial,
Am vrut să-i scriu un madrigal,
Dar a ieșit o epigramă!

A.T.: Întâiul pas spre afirmare
Care a fost? Dar cel mai mare?

I.T.: Primul pas a fost, se pare,
Publicarea-n „Vremea nouă”,
Iară pasul cel mai mare,
Premiu-ntâi în `99...

A.T.: Și-ați tot scris... ați scris întruna...
V-a durut vreodată... mâna?

I.T.: Fără-a fi un prefăcut,
Până-acum nu m-a durut
Mâna, însă handicapul
E că mă cam doare capul!

A.T.: Eu vă știu colecționar
De premii, da-n buzunar?...

I.T.: Am tot strâns, de-a lungul vremii,
Peste-o „sută și” de premii,
Însă am, să fie clar,
Și mulți bani... **de** buzunar!

A.T.: Premii peste tot în țară...
Cam pe când unul pe-afară?

I.T.: Chiar de nu stau eu prea bine,
Azi, cu limbile străine,

Am și-afară premii – zău! –

La... Soroca, Chișinău!

A.T.: Câte cărți aveți semnate?

Chiar vreau să le știu pe toate!

I.T.: Cărți semnate? Grea-ntrebare!

Zeci și sute, la... lansare,

Dar, lăsându-mă de glume,

Cred c-am scris patru volume.

A.T.: Aveți șarm, aveți umor

Ce-ați mai vrea în viitor?

I.T.: Zile cât mai luminoase,

Cu fotografii frumoase,

Un umor de calitate

Și noi premii. Indexate!

A.T.: Vasluienilor... se poate

Un gând să îi dea pe spate?

I.T.: S-aibă parte, bunăoară,

De un trai de nota zece,

Ca atunci când vin de-afară,

Nici siliți să nu mai plece!

Realizat de Alina Tanasă, bibliotecar,
Biblioteca Județeană „Nicolae Milescu Spătarul” Vaslui

Seria de conferințe „După-amiezi culturale la Vaslui”, aflată la a V-a ediție, se numără printre evenimentele de referință ale Bibliotecii Județene „Nicolae Milescu Spătarul” Vaslui, care capătă din ce în ce mai multă vigoare, consolidându-se ca o adevărată tradiție în comunitatea vasluiană.

Manifestarea culturală, desfășurată lunar în colaborare cu domnul Constantin Dram, prof. univ. dr. la Facultatea de Litere din cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza” Iași, a antrenat încă de la momentul inițierii profesioniști din spațiul cultural și universitar, constituind o platformă pentru dezbateri, deschisă tuturor celor preocupați de literatură, artă, istorie.

Ziua Internațională a Cărții pentru Copii și Tineret a fost sărbătorită de bibliotecarii Sălii de împrumut la domiciliu pentru copii care au organizat o seară de carte ilustrată. Moderatoarea activității, bibliotecar Livioara Bucșa, a prezentat cele mai recente cărți pentru copii intrate în bibliotecă.

Delia Calancia, o cititoare pasionată și cea mai tânără autoare publicată de Editura Humanitas, a fost invitată să-și prezinte cartea *O zi din viața Deliei*.

Minoritatea romă și cultura romani au fost în prim plan în cadrul unei ample activități. Invitați din diferite domenii au vorbit despre istoria etniei, viața acesteia oglindită în literatură, cât și despre accesul la educație și sănătate.

Grupul de voluntari ai Bibliotecii Județene „Nicolae Milescu Spătarul” Vaslui a marcat „Săptămâna Națională a Voluntariatului”, eveniment național inițiat și coordonat de Pro Vobis (Centrul Național de Resurse pentru Voluntariat Cluj-Napoca), ajuns la cea de-a XVIII-a ediție, având tema „Voluntariat pentru Dezvoltare Durabilă” și sloganul „Fac Bine”.

Consiliul Județean Vaslui

Biblioteca Județeană „Nicolae Milescu Spătarul” Vaslui

Lansare de carte

Mihai Eminescu în 200 de ediții

Editor: Aurel Ștefanachi, Editura TipoMoldova

Prezintă: prof. dr. Nicolae Georgescu
prof. dr. Theodor Codreanu
prof. dr. Viorel Coman

Vineri, 10 mai 2019, ora 14:00

Biblioteca Județeană „Nicolae Milescu Spătarul” Vaslui

Biblioteca Județeană „Nicolae Milescu Spătarul” Vaslui
Str. Hagii Chiriac, Nr. 2, cod 730129, Tel/fax: +40 335 401164
www.bjvaslui.ro ; www.facebook.com/bjvaslui ; bjvaslui@yahoo.com

Biblioteca Județeană „Nicolae Milescu Spătarul” Vaslui a găzduit un eveniment de o însemnătate literară aparte, în cadrul căruia iubitorii de poezie au participat la lansarea „Edițiilor - Mihai Eminescu - 170 de ani de la naștere - 1850-2020”, apărute la Editura TipoMoldova Iași, proiect coordonat de Nicolae Georgescu, Aurel Ștefanachi și Doina Rizea. Aceștia au avut ca obiectiv omagierea prezenței marelui poet național în spiritualitatea românească prin publicarea a 200 de ediții din opera sa.

„Din acest Corpus de ediții se vor vedea modulațiile textului din ediție în ediție, schimbarea punctuației, a unor termeni, comentariile diferite însemnând diversitate de interpretări - și se vor desprinde învățămintele necesare, dintre care unul va fi important: fiecare epocă a dorit un Eminescu al ei, reprezentativ pentru aspirațiile, viziunile, sentimentele ei”, menționează Aurel Ștefanachi, directorul TipoMoldova, în oferta editorială.

Consiliul Județean Vaslui
romania2019.eu
ROMÂNIA
Biblioteca Județeană „Nicolae Milescu Spătarul” Vaslui
Editura Junimea
Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași
Facultatea de Filosofie și Științe Social-Politice
Departamentul de Sociologie și Asistență Socială
POLIROM

LANSARE DE CARTE

MARTI, 14 MAI 2019, ORA 14:00
BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ „NICOLAE MILESCU SPĂTARUL” VASLUI

PREZINTĂ:
dr. **IOAN HOLBAN**, director, Teatrul pentru Copii și Tineret „Luceafărul” Iași
prof. univ. dr. **NICU GAVRILUȚĂ**, Facultatea de Filosofie și Științe Social-Politice

MODERATOR:
prof. **VOICU GELU BICHINEȚ**, director, Biblioteca Județeană „N. M. Spătarul” Vaslui

Biblioteca Județeană „Nicolae Milescu Spătarul” Vaslui
Str. Hagi Chiriac, Nr. 2, cod 730129, Tel/fax: +40 335 401164
www.bjvaslui.ro ; www.facebook.com/bjvaslui ; bjvaslui@yahoo.com

Doi autori prestigioși, membri ai Uniunii Scriitorilor din România - dr. Ioan Holban, directorul Teatrului pentru Copii și Tineret „Luceafărul” Iași, și prof. univ. dr. Nicu Gavriluță, de la Facultatea de Filosofie și Științe Social-Politice a Universității „Alexandru Ioan Cuza” Iași – au venit în fața publicului vasluian cu două titluri captivante: *Noile religii seculare* (autor Nicu Gavriluță) și *Globalizare și identitate românească* (de același autor, în colaborare cu Ioan Holban).

„Îndrăznim să credem că Europa culturală va putea salva (și) în viitor continentul Europa de noile provocări ale istoriei. De ce? Pentru că mizăm pe soteriologia faptului cultural. [...] Cartea de față este una a dialogurilor despre cultură, înțeleasă ca emblemă a supraviețuirii noastre.” (Autorii)

Redacția

Săptămânal, la bibliotecă:

CONSILIUL JUDEȚEAN
VASLUI

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ
„NICOLAE MILESCU SPĂȚARUL” VASLUI

Atelier de lectură

PENTRU COPII, 6 - 13 ANI

Acces GRATUIT
în baza
Permisului de intrare.

Biblioteca Județeană
„N. M. Spătarul” Vaslui

VINERI, ora 14:00

Biblioteca Județeană „Nicolae Milescu Spătarul” Vaslui
Str. Hagi Chiriac, Nr. 2, cod 730129, Tel/fax: +40 235 313767, Tel. +40 335 401164
www.bjvaslui.ro ; www.facebook.com/bjvaslui ; bjvaslui@yahoo.com

CONSILIUL JUDEȚEAN
VASLUI

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ
„NICOLAE MILESCU SPĂȚARUL” VASLUI

Atelier muzical

Pentru copii, 5-12 ani

M(uzică) A(tritudine) R(itm) E(motie)

Acces GRATUIT
în baza
Permisului de intrare.

VINERI, ora 15:00

SALA MEDIATECA
BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ „N. M. SPĂȚARUL” VASLUI

Biblioteca Județeană „Nicolae Milescu Spătarul” Vaslui
Str. Hagi Chiriac, Nr. 2, cod 730129, Tel/fax: +40 235 313767, Tel. +40 335 401164
www.bjvaslui.ro ; www.facebook.com/bjvaslui ; bjvaslui@yahoo.com

CONSILIUL JUDEȚEAN
VASLUI

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ
„NICOLAE MILESCU SPĂȚARUL” VASLUI

ATELIER DE PICTURĂ

PENTRU COPII, 6 - 13 ANI

Acces GRATUIT
în baza
Permisului de intrare.

Biblioteca Județeană
„N. M. Spătarul” Vaslui

VINERI, ora 15:00

Biblioteca Județeană „Nicolae Milescu Spătarul” Vaslui
Str. Hagi Chiriac, Nr. 2, cod 730129, Tel/fax: +40 235 313767, Tel. +40 335 401164
www.bjvaslui.ro ; www.facebook.com/bjvaslui ; bjvaslui@yahoo.com

CONSILIUL JUDEȚEAN
VASLUI

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ
„NICOLAE MILESCU SPĂȚARUL” VASLUI

ORA VESELĂ

PENTRU COPII, 6 - 13 ANI

VINERI, ora 16:00

Biblioteca Județeană „N. M. Spătarul” Vaslui

Acces GRATUIT, în baza Permisului de intrare.

Biblioteca Județeană „Nicolae Milescu Spătarul” Vaslui
Str. Hagi Chiriac, Nr. 2, cod 730129, Tel/fax: +40 235 313767, Tel. +40 335 401164
www.bjvaslui.ro ; www.facebook.com/bjvaslui ; bjvaslui@yahoo.com